

Draaiboek installatie politieke organen randgemeenten en Voeren

Stappenplan voor voordrachten, installatie gemeenteraad, OCMW-raad, politieraad e.a. – versie van 11 oktober 2024

Vooraf

Voor de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppeem (de zgn. 'randgemeenten') en Voeren

1. Met dit draaiboek loodsen we u door de maanden na de gemeente- en OCMW-raadsverkiezingen, tot en met de installatie van de nieuwe politieke organen. Het draaiboek is een geactualiseerde versie van ons draaiboek uit 2012 (in 2018 was er door omstandigheden geen draaiboek). In de loop van de voorbije jaren werd de organieke regelgeving immers herhaaldelijk gewijzigd, de introductie van het Decreet Lokaal Bestuur op kop (in hoofdzaak bij de start van de nu aflopende legislatuur 2019-2024). Veel van die **hervormingen**, toch voor wat betreft de politieke organisatie, hadden slechts een beperkte impact op de hier beoogde gemeenten. Niettemin hebben de talrijke wijzigingen de overzichtelijkheid geen goed gedaan. We hebben het draaiboek dan ook zo helder mogelijk trachten te maken, maar horen graag uw opmerkingen over hoe dit nog beter kan. Ook opmerkingen over eventuele onnauwkeurigheden of onvolledigheden horen we graag (ook al hopen we dat deze beperkt blijven).

2. Lees zeker ook de **omzendbrief van minister Rutten van 19 juli 2024** over de start van de lokale en provinciale bestuursperiode, met name deel 5 over de afwijkende regeling voor de randgemeenten en Voeren.

3. Er zijn ook recent nog heel wat wijzigingen (met verschillende inwerkingtredingsdata) aan de regelgeving doorgevoerd (niet steeds van toepassing op de hier bedoelde gemeenten), dus zorg ervoor dat u steeds een actuele versie van het **Decreet Lokaal Bestuur** (hierna: DLB) bij de hand hebt, ook om na te gaan wanneer welk artikel wanneer in werking treedt. Voor de duidelijkheid heeft de VVSG ook werk gemaakt van een (officiële) **gecoördineerde versie van het Decreet Lokaal Bestuur** (intussen reeds apart bezorgd aan de zeven gemeenten), met ook afwijkende regels uit de Nieuwe Gemeentewet, de OCMW-wet en de Gemeentekieswet, die voor de randgemeenten en Voeren zijn blijven bestaan. Deze versie gaat uit van de situatie bij de start van de nieuwe legislatuur.

4. De regels voor de **politieraad** zijn redelijk complex en werden nog aangepast in 2018. Sindsdien zijn de bepalingen van de Wet op de Geïntegreerde Politie relatief ongewijzigd gebleven en hebben de minimale aanpassingen weinig tot geen invloed op het verloop van de verkiezing van de politieraad. We verwijzen graag naar de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenpolitiezone ([de link wordt toegevoegd wanneer de omzendbrief beschikbaar is](#)). In dit draaiboek nemen we de belangrijkste regels op. Meer en actuele informatie over de verkiezing van de politieraadsleden, modellen van het reglement van orde, van verkiezingsdocumenten en van raadsbesluiten vindt u terug op [de VVSG-website](#).

5. Naast dit draaiboek zijn voor de gemeente en het OCMW (niet specifiek voor de randgemeenten en Voeren) volgende documenten reeds beschikbaar (of binnenkort beschikbaar) op de VVSG-website:

- een draaiboek (inclusief modellen) voor de opmaak van een huishoudelijk reglement voor de gemeenteraad, de OCMW-raad, het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau;
- een model van deontologische code voor de gemeenteraad en de OCMW-raad;
- een model van afsprakennota tussen college en managementteam.

6. Dit draaiboek is een levend document, wat betekent dat het gaandeweg verder zal aangepast worden. De meest recente versie kan u steeds [op onze website](#) raadplegen. Daar vindt u ook [het draaiboek dat geldt voor de andere 278 gemeenten](#) (voor wie graag wil weten wat hij/zij mist).

David Vanholsbeeck, met input van de betrokken gemeenten, van het Agentschap Binnenlands Bestuur en van VVSG-collega's Marian Verbeek, Pieter Vanderstappen (beiden bestuurlijke werking) en Björn Cools (politiezone).

Opmerkingen en aanvullingen zijn intussen steeds welkom bij david.vanholsbeeck@vmsg.be.

INHOUD

Vooraf	1
1. Na de verkiezingen van 13 oktober – vóór de installatievergadering	5
1.1. Voorafgaande gesprekken en beslissingen	5
1.2. Aanduiding van de burgemeester in de randgemeenten	5
1.3. Aanduiding van de burgemeester in de gemeente Voeren	7
1.3.1. Principe	7
1.3.2. Akte van opvolging	8
1.3.3. Verhinderings	9
2. Vastleggen van de datum van de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad (raad voor maatschappelijk welzijn)	10
2.1. Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen	10
2.2. Mogelijkheid B: Datum van rechtswege vastgelegd	11
2.3. Publicatieverplichting	12
2.4. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentenpolitiezones	12
3. Indienen (andere) akten van voordracht	13
3.1. Welke akten?	13
3.2. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad	14
3.3. Voordracht politieraadsleden	16
4. Uitnodiging voor de installatievergaderingen van de raden	19
4.1. Uitnodiging installatie gemeenteraad	19
4.2. Uitnodiging installatie OCMW-raad	20
5. Afstand van mandaat (ten laatste op de installatievergaderingen van de raden)	21
6. Installatievergadering van de gemeenteraad	22
6.1. Voorzitterschap van de gemeenteraad (tijdelijk)	22
6.2. Kennisname van de geldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezingen	22
6.3. Installatie van de gemeenteraadsleden	22
6.4. Mededeling van de fractievorming	27
6.5. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad	27
6.6. Kennisname verkiezing schepenen en eedaflegging	28
6.7. Installatie van de aangewezen-burgemeester	30
6.7.1. Zes randgemeenten	30
6.7.2. Voeren	31
6.8. Verkiezing van de politieraadsleden	31
7. Installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn (OCMW-raad)	36
7.1. Voorzitterschap van de OCMW-raad (tijdelijk)	36
7.2. Kennisname geldigverklaring OCMW-raadsverkiezingen	36
7.3. Installatie OCMW-raadsleden	36
7.4. Verkiezing kandidaat-voorzitter OCMW-raad	40
7.5. Kennisname verkiezing leden vast bureau en eedaflegging	41
7.6. Andere zaken?	41
8. Na de installatievergadering van de gemeenteraad	42

8.1. De benoeming van de burgemeester	42
8.1.1. Zes randgemeenten	42
8.1.2. Voeren	43
8.2. Politieraad	44
8.3. Vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden	46
8.4. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-verenigingen en - vennootschappen	46
8.5. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de woonmaatschappij	46
8.6. Andere beslissingen	47
9. Wat als...?	51

1. Na de verkiezingen van 13 oktober – vóór de installatievergadering

1.1. Voorafgaande gesprekken en beslissingen

In alle gemeenten moeten vóór de installatievergaderingen van de gemeente- en OCMW-raden heel wat afspraken worden gemaakt over de in te vullen functies. Voor de randgemeenten en Voeren loopt dit enigszins anders, onder meer door de rechtstreekse verkiezing van de schepenen, het vast bureau en de leden van de OCMW-raad.

- Wie is **kandidaat-burgemeester**? En nemen we een einddatum en (eventueel) opvolger(s) op in de akte van voordracht?¹
- Wie wordt **voorzitter van de gemeenteraad**?
- Wie wordt **OCMW-voorzitter**?²
- Welke gemeenteraadsleden zullen de gemeente vertegenwoordigen in de **politieraad**?
- (ev.) Wie gaat zetelen in welke **commissie**?
- ...

Denk eraan dat er verplicht te gebruiken voordrachtakten zullen zijn. Deze zullen pas beschikbaar zijn op 13 oktober om 18u. De akten zullen te downloaden zijn van de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur via <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur>.

NOOT: de regeling van het initiatiefrecht (art. 5, §3 en 43, §1 DLB), waarbij de lijsten en kandidaten met de meeste stemmen eerst in aanmerking komen om een coalitie te vormen, is in de randgemeenten en Voeren niet van toepassing. In deze gemeenten worden de leden van het college van burgemeester en schepenen immers rechtstreeks verkozen.

1.2. Aanduiding van de burgemeester in de randgemeenten

Algemeen: de verkozenen voor de gemeenteraad dragen uit hun midden (of desgevallend van buiten de gemeenteraad) een kandidaat-burgemeester (met de Belgische nationaliteit) voor door middel van een gedagtekende akte van voordracht, die ze voorleggen aan de gouverneur. Als alles volgens plan verloopt, gaat de Vlaamse Regering vervolgens over tot benoeming.

Belangrijk: de procedure voor de aanduiding (en benoeming) van de burgemeester in de 6 randgemeenten wijkt in belangrijke mate af van deze in de gemeente Voeren. In deze gemeente is de procedure sinds de laatste hervorming van de organieke regelgeving (deels) gaan gelijklopen met deze in de andere Vlaamse gemeenten, terwijl dat bij de 6 randgemeenten geenszins het geval is. Zie 1.3.

¹ Deze voordracht verloopt anders in de randgemeenten dan in Voeren (zie hieronder).

² Let op: dit is een uitvoerende functie, zoals deze vroeger in alle gemeenten bestond. Dit is dus niet te vergelijken met de huidige voorzitter van de (OCMW-)raad in de andere gemeenten.

- Voor de voordracht van de burgemeester moet een verplicht model van akte worden gebruikt (**GEM** – met de datumstempel van de dag van de verkiezingen). Een **ontvankelijke akte van voordracht** moet verder:
 - ondertekend zijn door meer dan de helft van de *verkozenen* op de lijsten die aan de verkiezingen hebben deelgenomen;
 - en ondertekend zijn door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester werden *verkozen*. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-burgemeester voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen.
- De burgemeester kan ook worden **benoemd buiten de verkozenen voor de gemeenteraad** (indien men geen kandidaat vindt onder de raadsleden). Het moet dan gaan om een gemeenteraadskiezer van minstens 25 jaar die de Belgische nationaliteit heeft.

WAT ALS...

9.3. ... er een burgemeester buiten de raad moet worden benoemd? (pg. 51)

- De voordrachtakte kan ook een einddatum en eventueel de naam van de **opvolger(s)** bevatten. Die opvolger(s) moet(en) ook over eenzelfde dubbele meerderheid beschikken als deze voor de effectief voorgedragen burgemeester.
- De akte van voordracht moet (bij gewone meerderheid) worden **bevestigd door de gemeenteraad**. Dit kan al op de installatievergadering.

Vanaf de bevestiging van die akte draagt de kandidaat-burgemeester de titel van 'aangewezen-burgemeester'. Deze persoon is vanaf dan in de feiten volwaardig burgemeester, maar wordt nog niet vervangen als schepen (als hij/zij ook tot schepen verkozen werd).

Is er nog geen akte van voordracht ingediend of heeft de gemeenteraad deze akte nog niet bevestigd op de installatievergadering, dan wijst de raad een schepen of gemeenteraadslid (van Belgische nationaliteit) aan om voorlopig het mandaat waar te nemen.

- **Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen.** De persoon die er meer dan één ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad of voorzitter van een commissie.³ Bovendien mag de betrokkene de gemeente niet vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat opnemen in een extern verzelfstandigd agentschap of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen. En ten slotte kan hij ook het OCMW niet vertegenwoordigen of namens het OCMW een mandaat bekleden in verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn (o.a. welzijnsverenigingen), noch in andere verenigingen, stichtingen of

³ In art. 7, §2 DLB (dat onverkort van toepassing wordt verklaard op de randgemeenten en Voeren) staat nu 'voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst', wat uiteraard niet kan gelden in de bewuste gemeenten. Dit kan evenmin zomaar worden doorgetrokken naar OCMW-raadsleden. Over OCMW-voorzitters wordt dan weer niet gesproken.

vennootschappen. Bekleedt de betrokkene al zo een mandaat, dan vervalt dit van rechtswege.

De handtekeningen van wie meer dan één akte van voordracht heeft ondertekend, worden als onbestaande beschouwd. Als daardoor niet meer wordt voldaan aan de dubbele meerderheidsvoorwaarde, is de akte onontvankelijk.

Zie art. 7, §2 (sanctie), art. 524/1 en art. 524/2 DLB; art. 13bis en art. 14, tweede lid van de Nieuwe Gemeentewet.

1.3. Aanduiding van de burgemeester in de gemeente Voeren⁴

Algemeen: in de gemeente Voeren is de algemene wijze van aanduiding (en benoeming) van de burgemeester, zoals deze ook in de andere Vlaamse gemeenten geldt (de zes randgemeenten uitgezonderd), van toepassing. Dat betekent dat in principe de verkozenen met de Belgische nationaliteit met de meeste naamstemmen van de grootste meerderheidsfractie (meeste zetels) burgemeester wordt. De 'aangewezen-burgemeester' wordt nadien, als alles goed is, door de Vlaamse Regering benoemd tot burgemeester.

Zie artikel 13 en 14 Nieuwe Gemeentewet; art. 58 DLB. Zie zeker ook de omzendbrief van minister Rutten van 19 juli 2024 voor meer uitleg bij deze regeling.

1.3.1. Principe

Om te kijken wie de 'aangewezen-burgemeester' is, moet u volgende stappen volgen:

1) Welke fracties zetelen in het college van burgemeester en schepenen?

Elke fractie waarvan een raadslid rechtstreeks verkozen is tot schepenen, maakt deel uit van het college. Hoewel dit voor de gemeente Voeren geen 'coalitie' (of meerderheid) is in de strikte zin van het woord (er is geen meerderheidsvorming, wel een rechtstreekse verkiezing van schepenen), wordt dit voor de aanduiding van de burgemeester (en in de zin van art. 58 DLB) wel zo beschouwd.

2) Welke 'coalitiefractie' is de grootste?

Hiervoor wordt gekeken naar het aantal zetels dat elke coalitiefractie (= in het college vertegenwoordigde fractie) heeft in de gemeenteraad. Hebben de grootste coalitiefracties even veel zetels, dan wordt gekeken naar het stemcijfer van de lijst van deze coalitiefracties. De coalitiefractie die het hoogste stemcijfer heeft, levert dan de (aangewezen-) burgemeester. Er is dus geen aparte voordracht voor de burgemeester meer.

3) Wie heeft de meeste voorkeurstemmen binnen de grootste coalitiefractie?

⁴ De regeling ivm de benoeming van de burgemeester buiten de raad, waar in art. 13 Nieuwe Gemeentewet nog wordt naar verwezen, valt met deze nieuwe regeling zonder voorwerp.

Het gemeenteraadslid (van Belgische nationaliteit) van de grootste coalitiefractie met de meeste voorkeurstemmen (naamstemmen) krijgt als eerste de kans om de eed af te leggen als (aangewezen-)burgemeester. Zijn er twee verkozenen uit de grootste coalitiefractie met een gelijk aantal voorkeurstemmen, dan wordt de hoogst gerangschikte op de lijst aangeduid als burgemeester. Dat geldt ook indien er een verkiezing zonder stemming zou zijn (wat in 2024 niet het geval is in Voeren).

Weigert de stemmenkampioen van de grootste fractie of neemt de burgemeester later ontslag (zonder akte van opvolging), dan gaat het burgemeesterschap naar het raadslid met het op één na hoogste aantal voorkeurstemmen (de vice-stemmenkampioen) in de grootste fractie van de 'coalitie' en zo verder naar beneden op de lijst, tot iemand aanvaardt. Dat is ook het geval als iemand van een andere (kleinere) coalitiefractie meer voorkeurstemmen heeft gehaald.

Nogmaals: alleen raadsleden met de Belgische nationaliteit kunnen burgemeester worden.

Indien een kartellijst in twee fracties splitst, dan geldt nog steeds het principe: de stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie wordt burgemeester.

Indien echter

- de fracties beide tot de coalitie behoren;
- én de twee fracties even veel zetels hebben;
- én beide fracties de grootste fracties van de coalitie zijn,
dan wordt de stemmenkampioen van de kartellijst burgemeester.

Maar wat als de coalitiefractie van een kartellijst even veel zetels telt als een andere fractie die niet behoort tot een kartellijst: wie is dan de grootste fractie, want een fractie van een kartellijst heeft geen eigen stemcijfer?

Dan vergelijkt men het stemcijfer van de lijst waartoe de coalitiefractie behoort met het stemcijfer van de andere fractie en gaat het burgemeesterschap naar de fractie van de lijst met het hoogste stemcijfer.

1.3.2. Akte van opvolging

Het is mogelijk om binnen de grootste fractie van de coalitie een opvolger te kiezen voor de burgemeester. De voorwaarden zijn de volgende:

- De akte van opvolging vermeldt een einddatum én een opvolger.
- De einddatum is ten vroegste 30 september 2028, want de opvolging kan maar ten vroegste vanaf 1 oktober 2028.
- De opvolger behoort tot dezelfde fractie als de burgemeester, maar is niet noodzakelijk de vice-stemmenkampioen.
- Een dubbele meerderheid moet de akte ondertekenen:
 - * een meerderheid van de verkozenen;
 - * een meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger.

- De akte van opvolging moet uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering worden ingediend.
- De kandidaat moet de Belgische nationaliteit hebben.
- Er moet verplicht gebruik worden gemaakt van de modelakte, die op 13 oktober 2024 beschikbaar zal zijn (**BEVb**) via <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur>.

Eindigt het mandaat van de burgemeester onverwacht vóór 1 oktober 2028 en was er een akte van opvolging, dan wordt deze akte zonder voorwerp en kan ze dus niet worden gebruikt. De vice-stemmenkampioen van de grootste fractie die vertegenwoordigd is in het college neemt dan het mandaat van burgemeester over, voor zover hij of zij over de Belgische nationaliteit beschikt. Een nieuwe akte van opvolging voor de opvolging van de vice-stemmenkampioen vanaf 1 oktober 2028 is wél mogelijk.

Eindigt het mandaat vroeger dan afgesproken, maar wel op of na 1 oktober 2028, dan neemt de aangeduide opvolger het mandaat vroeger op.

1.3.3. Verhinderung

In een bepaald aantal situaties wordt de burgemeester als verhinderd beschouwd en moet hij, zolang de verhindering duurt, worden vervangen. De burgemeester die tijdelijk wordt vervangen, blijft *titelvoerend burgemeester*. Die situatie kan bij de start van of tijdens de bestuursperiode ontstaan.

Bijvoorbeeld: de stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie is minister op het moment van de installatievergadering. Hij zal wel de eed afleggen als aangewezen-burgemeester maar zal dus meteen vervangen worden en wordt dan de titelvoerend-aangewezen-burgemeester.

Dit geldt voor:

- de burgemeester die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie (vervanging verplicht);
- de burgemeester die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, §2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (vervanging verplicht);
- de burgemeester die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlamentslid, indien de burgemeester hiertoe uitdrukkelijk verzoekt (vervanging op vraag en dan voor zolang de burgemeester het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlamentslid uitoefent);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever). Het geneeskundige getuigschrift mag maximaal vijftien dagen oud zijn en vermeldt de minimale termijn van afwezigheid.
Is een zieke mandataris niet meer zelf in staat om zijn vervanging te vragen, dan

wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt;

- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord);
- wie als gemeenteraadslid geschorst is op grond van artikel 199 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (vervanging verplicht);
- de burgemeester die het mandaat uitoefent van voorzitter van een federaal, Vlaams of Europees parlement als de burgemeester daar schriftelijk om verzoekt (vervanging op vraag en zolang de burgemeester dat mandaat als voorzitter uitoefent).

Zie artikel 58 en 60 (jo. art. 47) DLB.

2. Vastleggen van de datum van de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad (raad voor maatschappelijk welzijn)

Let wel: in de andere gemeenten dan de randgemeenten en Voeren worden de gemeenteraad en de OCMW-raad aansluitend op mekaar op dezelfde datum georganiseerd. Dat is geen verplichting in de randgemeenten en Voeren. Er zal dus voor beide vergaderingen een aparte uitnodiging moeten worden opgemaakt, weliswaar volgens dezelfde procedureregels. Dat kan leiden tot eenzelfde datum (indien dit praktisch voordeliger wordt geacht), maar dat hoeft dus niet.

2.1. Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen

De datum en het uur van de installatievergadering van de gemeenteraad en van de OCMW-raad zijn vrij te kiezen op een werkdag op of tussen maandag 2 december en vrijdag 6 december 2024.⁵

De uittredende voorzitter van de gemeenteraad resp. de uittredende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn zal de verkozenen op de hoogte brengen van de datum, het uur en de locatie **ten minste acht dagen voor de installatievergadering**. Spreek de datum dus goed op voorhand af in samenspraak met de algemeen directeur en eventueel met het uittredende college of vast bureau. Het is niet nodig om in het gemeentehuis te vergaderen. Het mag bv. ook in het cultureel centrum zijn, op voorwaarde dat er publiek aanwezig kan zijn.

⁵ In tegenstelling tot wat in andere gemeenten geldt, hoeven de beide installatievergaderingen dus niet aansluitend op mekaar gehouden te worden. Het is perfect mogelijk de vergaderingen elk op een andere dag te organiseren.

De keuze van de datum van de installatievergadering is het vertrekpunt voor de berekening van de termijnen voor de oproeping en voor het indienen van allerlei akten van voordracht, niet in het minst die van de politieraadsleden in een meergemeentenpolitiezone.

Ons advies

Leg de datum van de installatievergadering zo snel mogelijk vast en breng de verkozenen meteen op de hoogte.

Kies bij voorkeur een dag op het einde van de week, zodat je zekerder bent dat er geen bezwaar tegen de verkiezingen is ingediend.

De datum op tijd vastleggen is ook uitermate belangrijk om de timing te respecteren voor de verschillende stappen voor de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden in een meergemeentenpolitiezone (zie 3.3 en 6.8).

Installatievergadering GR/O-R	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
Maandag 2 december	Zondag 24 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november

Zie art. 6, §1 en 531 Decreet Lokaal Bestuur.

WAT ALS...

9.4. ... er een bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen werd ingediend? (pg. 51)

2.2. Mogelijkheid B: Datum van rechtswege vastgelegd

Indien er geen datum voor de installatievergadering werd gekozen of indien de uittredende voorzitter van de gemeenteraad/OCMW-raad nalaat om de verkozenen samen te roepen, zal de installatievergadering van rechtswege plaatsvinden op de vijfde werkdag van december: vrijdag 6 december. Ook het uur en de plaats liggen dan van rechtswege vast: 20u in het gemeentehuis. Het is de algemeen directeur die de verkozenen dan op de hoogte zal brengen.

Installatievergadering GR/O-R van rechtswege	Moment om verkozenen op de hoogte te brengen
Vrijdag 6 december om 20u in het gemeentehuis	Zo snel mogelijk ⁶

⁶ Strikt genomen is er immers geen uiterste datum vastgelegd om de verkozenen op de hoogte te brengen. De algemeen directeur moet dit 'zo snel mogelijk' doen. Er zal dan op 28 november eventueel moeten vastgesteld worden dat er geen oproeping is verstuurd.

Zie artikel 6, §1 en 531 Decreet Lokaal Bestuur.

2.3. Publicatieverplichting

De agenda's van de vergaderingen van de gemeenteraad en van de OCMW-raad, dus ook die van de installatievergadering, moeten op de gemeentelijke website worden gepubliceerd. Publiceer de agenda's van zodra de uitnodigingen aan de verkozenen worden bezorgd. De agenda's van de vergaderingen moeten minstens te raadplegen zijn tot de notulen van diezelfde raadsvergaderingen gepubliceerd worden.

Art. 22 Decreet Lokaal Bestuur; Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones.

2.4. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentenpolitiezones⁷

Uitnodiging voor indienen voordrachtakte kandidaten

De (uittredende) burgemeester bepaalt de datum (en het tijdstip) waarop de voordrachtakten ingediend moeten worden. Deze datum is afhankelijk van de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt. De verkiezing van de politieraadsleden kan ook nog tot 10 dagen na de installatievergadering van de gemeenteraad gebeuren. We bevelen weliswaar aan om de verkiezing te organiseren tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad.

De burgemeester bezorgt een informatienota aan de verkozenen voor de gemeenteraad met o.a. de datum waarop de voordrachtakten ingediend moeten worden. Dat moet **minstens 5 dagen vóór het indienen van de voordrachtakten** gebeuren. De informatienota herinnert de verkozenen ook aan de wettelijke bepalingen voor het indienen van de voordrachtakten voor de verkiezing van de politieraad, zoals bepaald door het *KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.*

De informatienota omvat minstens:

1. de datum en het uur gekozen voor de overhandiging van de voordrachtakten;
2. de inhoud van de artikelen 2, 4 en 5 van het koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

Een model van informatienota wordt nog ter beschikking gesteld.

⁷ Dit geldt dus voor de 6 randgemeenten, maar niet voor (de eengemeentepolitiezone) Voeren.

In ieder geval moeten de kandidaturen worden ingediend **tussen de 7de en de 4de dag** vóór de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Informatienota politieraad: minstens vijf dagen vóór het indienen van de voordrachtakten (= ten laatste op de 5de dag ervoor)
Maandag 2 december	Zondag 24 november	12, 13, 14 resp. 15 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november	13, 14, 15 resp. 16 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november	14, 15, 16 resp. 17 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november	15, 16, 17 resp. 18 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november	16, 17, 18 resp. 19 november

Zie artikel 2, 1ste lid KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

3. Indienen (andere) akten van voordracht

3.1. Welke akten?⁸

De volgende akten van voordracht zijn nodig voor de installatievergadering:

- De akte voor de voorzitter van de gemeenteraad
- De akten voor de voordracht van de politieraadsleden in een meergemeentenpolitiezone⁹
- (Eventueel een akte van opvolging voor de burgemeester (zie 1.3.2.))
- (De voordracht van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn (OCMW-voorzitter)¹⁰ – *formeel gezien is hier geen akte van voordracht voor nodig (er is ook geen model voor), dus we behandelen het hier niet* (zie 7.4)

Hou er rekening mee dat de uiterste datum voor het indienen van de akten niet voor alle mandaten dezelfde is. Gewoonlijk is dit drie dagen, maar voor de politieraadsleden ligt dit anders.

De voordrachten moeten gebeuren met de wettelijke modellen en kunnen ten vroegste op 13 oktober 2024 worden gebruikt. Enkel de akten met een datumstempel van de dag van de verkiezingen (13 oktober), zoals gepubliceerd op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur, kunnen leiden tot een rechtsgeldige akte.

⁸ Akte van voordracht burgemeester: zie onder 1. Deze voordracht is hier niet meer aan de orde.

⁹ Dit geldt dus niet voor de politiezone Voeren.

¹⁰ Deze persoon, een uitvoerend mandataris, zit ook de OCMW-raad voor. Dit is dus geen aparte functie in de randgemeenten en Voeren, noch is de functie gekoppeld aan het mandaat van voorzitter van de gemeenteraad.

Installatievergadering gemeenteraad	Laatste datum om de verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Uiterste datum indienen akte (uiterlijk 3 dagen vóór de installatievergadering)	Indienen kandidaturen politieraad: tussen 7de en 4de dag vóór datum oproeping installatievergadering (= op 7de, 6de, 5de of 4de dag ervoor (keuze))
Maandag 2 december	Zondag 24 november	Vrijdag 29 november	17, 18, 19 of 20 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november	Zaterdag 30 november	18, 19, 20 of 21 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november	Zondag 1 december	19, 20, 21 of 22 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november	Maandag 2 december	20, 21, 22 of 23 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november	Dinsdag 3 december	21, 22, 23 of 24 november

3.2. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad

De akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad wordt uiterlijk drie dagen vóór de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur overhandigd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.).

De akte van voordracht moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kandidaat-voorzitter is een gemeenteraadslid met de Belgische nationaliteit;
- er is gebruikgemaakt van de modelakte (**GEM1**), met een datumstempel van de dag van de verkiezingen (13 oktober);
- de voordracht is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- de voordracht is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
- de voordracht is uiterlijk drie dagen vóór de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Alle handtekeningen die in strijd met het verbod zijn geplaatst, zijn ongeldig en tellen dus niet mee om het aantal vereiste handtekeningen te bepalen.

Wie toch meer dan één akte ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad:

- niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad of voorzitter van een gemeenteraadscommissie, en kan evenmin een dergelijk mandaat waarnemen;¹¹
- de gemeente niet vertegenwoordigen;
- namens de gemeente geen mandaat bekleden of waarnemen in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen;
- het OCMW niet vertegenwoordigen;
- namens het OCMW een mandaat bekleden of waarnemen in een vereniging of vennootschap als vermeld in deel 3, titel 4 van het Decreet Lokaal Bestuur of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.

Heeft de betrokkene al een dergelijk mandaat, dan vervalt dat mandaat van rechtswege.

Eventuele einddatum en opvolger

De akte van voordracht kan een einddatum en eventueel de naam van de opvolger(s) bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel, maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger(s) (dus zonder einddatum) kan niet. Is dit toch het geval, dan wordt de vermelding van de opvolger(s) als onbestaande beschouwd. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij of zij ten laatste het mandaat overneemt.

Nederlandstalige Belg

De voorzitter van de raad moet een raadslid met de Belgische nationaliteit zijn. De voorzitter moet beschikken over de kennis van het Nederlands. Door de benoeming bestaat het vermoeden dat de voorzitter die taal kent. Dat vermoeden is enkel onweerlegbaar voor rechtstreeks verkozen mandatarissen.

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn.*

Zie artikel 7, § 1 en 2 Decreet Lokaal Bestuur; art. 72bis Nieuwe Gemeentewet (talenkennis).

¹¹ Het is daarentegen wel nog mogelijk om voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn te worden...

3.3. Voordracht politieraadsleden

Aantal leden in de politieraad

In december 2024 worden de politieraadsleden verkozen uit de gemeenteraden om deel uit te maken van de politieraad in meergemeentenpolitiezones. De burgemeesters zitten daar niet bij, zij maken van rechtswege deel uit van de politieraad.

Er is slechts één enkele verkiesbaarheidsvoorwaarde: om te kunnen worden verkozen tot werkend of plaatsvervangend lid van de politieraad, moet de kandidaat op de dag van de verkiezing van de leden van de politieraad, deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten die de meergemeentenpolitiezone vormen.

De politieraad wordt evenredig samengesteld uit vertegenwoordigers van de gemeenteraden van de gemeenten die de meergemeentenpolitiezone vormen. Elke gemeenteraad beschikt over minstens één vertegenwoordiger in de politieraad.

Voor het bepalen en het verdelen van het aantal leden worden de bevolkingscijfers in aanmerking genomen die als basis hebben gediend voor het bepalen van de samenstelling van de verschillende gemeenteraden.

Voor de verdeling van de zetels van de nieuwe politieraad onder de verschillende gemeenteraden wordt de volgende formule gebruikt:

$$\frac{\text{Bevolkingscijfer gemeente} \times \text{aantal leden politieraad}}{\text{Totale bevolking meergemeentenpolitiezone}}$$

Aantal inwoners politiezone	Aantal politieraadsleden
tot 15 000	13
van 15 001 tot 25.000	15
van 25.001 tot 50 000	17
van 50 001 tot 80 000	19
van 80 001 tot 100 000 (AMOW)	21
van 100 001 tot 150 000	23
meer dan 150 000	25

Gemeente - politiezone	Aantal politieraadsleden
Rode/Rhode (Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Drogenbos)	17
WOKRA (W-Oppem, Kraainem)	17
AMOW (incl. Wemmel)	21

Als uit de bovenstaande verdeling zou blijken dat een gemeente niet vertegenwoordigd zou zijn in de politieraad, wordt één zetel aan de politieraad toegevoegd. Die zetel komt dan bovenop het wettelijk bepaalde aantal leden.

De burgemeesters van de gemeenten die deel uitmaken van de meergemeentenpolitiezone zijn van rechtswege lid van de politieraad. Zij worden toegevoegd aan het aantal leden zoals hierboven bepaald.

Zie artikel 12, lid 4 en lid 6, artikel 14, lid 2 en artikel 21 WGP .

Zie ook de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenpolitiezone. ([link wordt toegevoegd wanneer omzendbrief beschikbaar is](#)).

Voordrachtakten

De akte van voordracht van kandidaten voor het mandaat van politieraadslid wordt schriftelijk en in tweevoud ingediend door één of meer verkozenen voor de gemeenteraad.

Een kandidaat-effectief lid **kan** één of twee opvolgers hebben. De kandidaat-opvolgers maken geen voorwerp uit van een afzonderlijke verkiezing, maar zij moeten op de dag van de verkiezing van de politieraad wel gemeenteraadslid zijn. Eenzelfde persoon kan tegelijk als kandidaat-effectief lid en als kandidaat-opvolger voorgedragen worden.

Omdat er geen enkele wettelijke garantie is dat elke politieke fractie die een kandidatenlijst ingediend heeft, ook een vertegenwoordiger zal hebben in de politieraad, is het belangrijk dat elke fractie slechts kandidaturen indient voor het aantal mandaten dat ze voor zichzelf bij de verkiezing haalbaar acht. Om de fracties te helpen bij de inschatting hiervan, kan men zich baseren op het **verkiezbaarheidscijfer** (cf. 6.8.2.).

Een gemeenteraadslid mag niet meer dan één voordrachtakte voor dezelfde verkiezing ondertekenen.

Zie artikel 12, lid 5 en artikel 14, lid 2 WGP.

Zie artikel 5 van het KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

Indienen voordrachtakte kandidaten

De verkozene of één van de verkozenen die de voordrachtakte ondertekenden, of hij die daartoe door de voormelde verkozene(n) werd aangeduid, is bevoegd om de voordrachtakte in te dienen.

De voordrachtakte moet in 2 exemplaren worden ingediend op het gemeentehuis.

De (uittredende) burgemeester, bijgestaan door de algemeen directeur en in tegenwoordigheid van een raadslid van elke fractie die een kandidatenlijst indient, neemt op de vastgelegde datum en het vastgelegde tijdstip de voordrachtakte, in dubbel exemplaar, in ontvangst.

De (uittredende) burgemeester moet bij het in ontvangst nemen van de voordrachtakten onderzoeken of zij voldoen aan de wettelijke bepalingen en kan de verbetering of aanvulling aanbevelen. Deze bevoegdheid is beperkt. De (uittredende) burgemeester kan de voordrachtakte in geen enkel geval weigeren en kan dus louter opmerkingen maken over de wettelijkheid van de akte.

De (uittredende) burgemeester en de algemeen directeur tekenen elke voordrachtakte voor ontvangst. De (uittredende) burgemeester bewaart één exemplaar en geeft het tweede exemplaar terug aan de indiener(s).

Zie artikel 16, lid 1 WGP.

Zie artikel 2 en 6 KB van 20 december 2000.

Opmaak en inzage kandidatenlijst

Onmiddellijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de voordrachtakten sluit de burgemeester de kandidatenlijst af en rangschikt in alfabetische orde:

- de namen van de kandidaat-effectieve leden;
- gevolgd door de kandidaat-opvolger(s), in de precieze volgorde zoals vermeld in de voordrachtakte.

De voordrachtakten en de door de burgemeester opgemaakte kandidatenlijst liggen op het gemeentesecretariaat ter inzage voor de verkozenen voor de gemeenteraad en voor alle kandidaten, **uiterlijk de derde dag** die volgt op de datum vastgesteld voor het indienen van de voordrachtakten.

Installatievergadering gemeenteraad	Informatienota politieraad: minstens vijf dagen vóór het indienen van de voordrachtakten (= ten laatste op de 5de dag ervoor)	Indienen kandidaturen politieraad: tussen 7de en 4de dag vóór datum oproeping installatievergadering (= op 7de, 6de, 5de of 4de dag ervoor (keuze))	Ter inzage leggen van kandidatenlijst politieraad: uiterlijk 3de dag na indienen voordracht
Maandag 2 december	12, 13, 14 resp. 15 november	17, 18, 19 of 20 november	20, 21, 22 resp. 23 november
Dinsdag 3 december	13, 14, 15 resp. 16 november	18, 19, 20 of 21 november	21, 22, 23 resp. 24 november
Woensdag 4 december	14, 15, 16 resp. 17 november	19, 20, 21 of 22 november	22, 23, 24 resp. 25 november
Donderdag 5 december	15, 16, 17 resp. 18 november	20, 21, 22 of 23 november	23, 24, 25 resp. 26 november
Vrijdag 6 december	16, 17, 18 resp. 19 november	21, 22, 23 of 24 november	24, 25, 26 resp. 27 november

Zie artikel 7 en 8, lid 1 KB van 20 december 2000.

4. Uitnodiging voor de installatievergaderingen van de raden

4.1. Uitnodiging installatie gemeenteraad

Het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat de installatievergadering van de gemeenteraad op een van de eerste vijf werkdagen van december moet plaatsvinden (zie titel 2).

De uittredende voorzitter van de gemeenteraad brengt de verkozen gemeenteraadsleden **ten minste acht dagen vóór de installatie van de gemeenteraad** op de hoogte van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

Als er geen oproeping door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad gebeurt, dan vindt de installatievergadering **van rechtswege** plaats op de vijfde werkdag van december, namelijk vrijdag 6 december om 20u, in het gemeentehuis. De algemeen directeur brengt, wanneer de uittredende voorzitter van de gemeenteraad dit niet doet, de nieuw verkozen gemeenteraadsleden daarvan op de hoogte.

Eventuele bezwaren tegen de verkiezingen kunnen een impact hebben op de datum van de installatievergadering. Zijn er geen bezwaren of heeft de raad voor verkiezingsbetwistingen de uitslag gecorrigeerd, dan is de uitslag definitief. Is er op het laatste moment nog een bezwaar ingediend, dan kan de installatievergadering pas doorgaan wanneer het bezwaar afgehandeld is. Als de uitnodiging voor de installatievergadering dan al vertrokken is, dan zal die vergadering geannuleerd moeten worden.

Installatievergadering gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
Maandag 2 december	Zondag 24 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november

Installatievergadering van rechtswege	Moment om verkozenen op de hoogte te brengen
Vrijdag 6 december om 20u in het gemeentehuis	Zo snel mogelijk ¹²

Agenda van de installatievergadering

Behalve dat het bepalen van de rangorde van de raadsleden meteen na de eedaflegging moet gebeuren, is er geen wettelijke volgorde voor de onderwerpen op de agenda. Het is uiteraard evident dat de eedaflegging van de nieuwe raadsleden, na de mededelingen, als

¹² Strikt genomen is er geen uiterste datum vastgelegd om de verkozenen op de hoogte te brengen. De algemeen directeur moet dit 'zo snel mogelijk' doen. Er zal dan op 28 november eventueel moeten vastgesteld worden dat er geen oproeping is verstuurd.

eerste komt. Verder is het uitgangspunt van deze volgorde dat de gemeenteraad zo snel mogelijk de voorzitter verkiest zodat de raad meteen in de 'juiste handen' is.

- Kennisname geldigverklaring gemeenteraadsverkiezingen
- Installatie gemeenteraadsleden: afstand van mandaat, onderzoek geloofsbrieven, eedaflegging, rangorde
- Mededeling fractievorming
- Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad
- Kennisname verkiezing schepenen en eedaflegging
- Bevestiging/eedaflegging aangewezen-burgemeester
 - Randgemeenten: bevestiging akte van voordracht aangewezen-burgemeester
 - Voeren: eedaflegging aangewezen-burgemeester
- (ev.) Verkiezing van de politieraadsleden (in een gemeente die tot een meergemeentenpolitiezone behoort)
- Sluiting gemeenteraad

Vóór de vergadering moeten alle stukken van de punten op de agenda (indien mogelijk) beschikbaar zijn voor de verkozenen. Zo wordt de kandidatenlijst voor de verkiezing van de politieraad als bijlage gevoegd bij de oproeping voor de installatievergadering, indien de verkiezing op de installatievergadering plaatsvindt.

Zie art. 6, 7, 36 en 44 Decreet Lokaal Bestuur; art. 13bis Nieuwe Gemeentewet; art. 8 KB 20 december 2000.

4.2. Uitnodiging installatie OCMW-raad

Het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat de installatievergadering van de OCMW-raad op een van de eerste vijf werkdagen van december moet plaatsvinden (zie titel 2).

De uittredende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn brengt de verkozen OCMW-raadsleden **ten minste acht dagen** voor de installatie van de OCMW-raad op de hoogte van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

Als er geen oproeping door de uittredende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn gebeurt, dan vindt de installatievergadering van rechtswege plaats op de vijfde werkdag van december, namelijk op vrijdag 6 december om 20u, in het gemeentehuis. De algemeen directeur brengt, wanneer de uittredende voorzitter dit niet doet, de nieuw verkozen OCMW-raadsleden daarvan op de hoogte.

Eventuele bezwaren tegen de verkiezingen kunnen een impact hebben op de datum van de installatievergadering.

- Is er een bezwaar ingediend tegen de verkiezing en wordt deze vervolgens toch geldig verklaard, dan roept de uittredende voorzitter van de raad voor

maatschappelijk welzijn de installatievergadering samen binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is.

- Is er een bezwaar ingediend tegen de verkiezing en wordt de verkiezing vervolgens ongeldig verklaard, dan moet er een nieuwe verkiezing gehouden worden. In dat geval roept de uittreedende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de installatievergadering samen binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de nieuwe verkiezing definitief is.

De installatievergadering wordt voorgezeten door de uittreedende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn tot aan de aanduiding van een waarnemend voorzitter. Indien hij of zij afwezig is, wordt hij vervangen door de door hem/haar aangewezen opvolger, in volgorde van rang. Is er ook geen van die opvolgers aanwezig, dan zit het OCMW-raadslid met de meeste anciënniteit de vergadering voor.

Agenda van de installatievergadering

Behalve dat het bepalen van de rangorde van de raadsleden meteen na de eedaflegging moet gebeuren, is er geen wettelijke volgorde voor de onderwerpen op de agenda, al is het uiteraard evident dat de eedaflegging van de nieuwe raadsleden, na de mededelingen, als eerste komt. Verder is het uitgangspunt van deze volgorde dat de OCMW-raad zo snel mogelijk de voorzitter verkiest zodat de raad meteen in de 'juiste handen' is.

- Kennisname geldigverklaring OCMW-raadsverkiezingen
- Installatie OCMW-raadsleden: afstand van mandaat, onderzoek geloofsbrieven, eedaflegging¹³, rangorde
- Aanduiding waarnemend voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn
- Verkiezing van de kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn
- Kennisname verkiezing leden vast bureau en eedaflegging
- Sluiting OCMW-raad

Vóór de vergadering moeten alle stukken van de punten op de agenda (indien mogelijk) beschikbaar zijn voor de verkozenen.

5. Afstand van mandaat (ten laatste op de installatievergaderingen van de raden)

Een verkozen gemeente- of OCMW-raadslid dat vóór zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt de gemeenteraadsvoorzitter resp. voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn daarvan schriftelijk op de hoogte. De afstand van mandaat is pas definitief van zodra de raad er kennis van neemt.

¹³ De voorzitter van de installatievergadering legt, als hij herkozen is als raadslid, de eed af in handen van het oudste lid van de OCMW-raad.

Afstand doen van het mandaat van raadslid gebeurt het best zo snel mogelijk, maar kan uiterlijk nog op de installatievergadering vóór de installatie van de raadsleden. Maar ook dan moet het schriftelijk gebeurd zijn, mét de datum en de handtekening van de betrokkene. Indien snel geweten is dat bepaalde verkozenen het mandaat niet wensen op te nemen, dan is er tijd om de opvolgers op te roepen en kunnen ze hun geloofsbrieven in orde brengen. De raad neemt akte van de afstand van mandaat op de installatievergadering.

Verkozen leden die aanwezig zijn op de installatievergadering, maar die de eed niet afleggen, worden geacht afstand te hebben gedaan van hun mandaat. Dit geldt ook voor de verkozen leden die niet aanwezig zijn op de installatievergadering en die, nadat ze daartoe uitdrukkelijk zijn opgeroepen, ook zonder geldige reden afwezig zijn op de eerstvolgende vergadering.

Zie artikel 6, § 4-5 en artikel 8 Decreet Lokaal Bestuur (gemeenteraad); artikel 531, § 4-5 en artikel 535 Decreet Lokaal Bestuur (OCMW-raad).

6. Installatievergadering van de gemeenteraad

6.1. Voorzitterschap van de gemeenteraad (tijdelijk)

De uittredende gemeenteraadsvoorzitter zit de vergadering voor tot een nieuwe voorzitter verkozen wordt verklaard. Wordt dezelfde persoon als voorzitter verkozen verklaard, dan blijft hij of zij de vergadering verder voorzitten; zo niet geeft deze persoon het voorzitterschap door.

Indien de uittredende voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering niet kan voorzitten, wordt de vergadering voorgezeten door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van hun rang. Dus als eerste komt de uittredende burgemeester in aanmerking.

Zie artikel 6 Decreet Lokaal Bestuur.

6.2. Kennisname van de geldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezingen

Nadat de voorzitter de vergadering geopend heeft, kan begonnen worden met de installatie van de nieuw verkozen raadsleden. Alhoewel het niet wettelijk voorgeschreven is, is het toch belangrijk om te starten met de mededeling dat de verkiezingen geldig zijn. Dit is zeker aangewezen indien er klachten tegen de verkiezingen waren. Zonder geldige verkiezingen kan er immers (nog) geen installatie zijn.

6.3. Installatie van de gemeenteraadsleden

Aan- en afwezigheden nakijken

- Wie deed afstand van mandaat? *De afstand van mandaat is pas definitief wanneer de gemeenteraad er kennis van neemt.*
- Wie zit in een situatie van onverenigbaarheid en wordt dus verondersteld afstand van mandaat te doen?
- Wie is verontschuldigd en kan dus pas op een volgende vergadering de eed afleggen?
- Wie is afwezig?¹⁴
- Wie is aanwezig?

Geloofsbrieven

De gemeenteraad onderzoekt de geloofsbrieven van de verkozen gemeenteraadsleden. Dit wil zeggen dat de raad moet nagaan of de verkozene voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden. Bovendien moet de raad ook nakijken of er geen onverenigbaarheden zijn waardoor een bepaalde verkozene het mandaat niet kan opnemen.

De geloofsbrieven omvatten volgende schriftelijke bewijsstukken die elk raadslid en elke opvolger moeten voorleggen:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister;
- een recent uittreksel uit het strafregister;
- een verklaring op eer dat men zich niet bevindt in een geval van onverenigbaarheid.

De regelgeving legt deze stukken niet formeel op maar ze maken het wel zo eenvoudig om vóór de installatievergadering al na te gaan of de verkozenen aan alle verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoen en ze de eed als raadslid mogen afleggen.

Na een volledige vernieuwing van de gemeenteraad blijven de uittredende gemeenteraadsleden in principe in functie tot de geloofsbrieven van de nieuw verkozen gemeenteraadsleden onderzocht zijn en tot de meerderheid van de nieuwe gemeenteraadsleden geïnstalleerd is. Meteen na de eedaflegging verschuift die bevoegdheid naar de nieuwe gemeenteraad.

Verkiesbaarheidsvoorwaarden

Er zijn vier voorwaarden om verkiesbaar te zijn als gemeenteraadslid:

1. de Belgische nationaliteit bezitten of onderdaan zijn van een andere lidstaat van de EU;
2. de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben;
3. ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente;
4. niet ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht (dus als kiezer) of van het recht te worden verkozen (dus als kandidaat).

A. De volgende personen zijn geschorst of uitgesloten van het kiesrecht (zij mogen niet kiezen – wie niet mag kiezen is ook niet verkiesbaar):

- 1° personen die levenslang ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling;

¹⁴ Is die persoon ook na uitdrukkelijk te zijn opgeroepen zonder geldige reden afwezig op de daaropvolgende vergadering, dan wordt hij verondersteld afstand van mandaat te doen.

2° de volgende personen die in de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst, en dit zolang de onbekwaamheid duurt:

- personen die uitdrukkelijk onbekwaam zijn verklaard om hun politieke rechten uit te oefenen (beschermden personen en geïnterneerden);
- de personen die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.

B. De volgende personen zijn niet verkiesbaar (mogen geen kandidaat zijn):

1° de onderdanen van andere lidstaten van de Europese Unie die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of strafrechtelijke beslissing in hun lidstaat van herkomst, ontheven zijn van het recht om gekozen te worden krachtens het recht van die lidstaat;

2° personen die veroordeeld zijn, zelfs met uitstel, wegens één van de misdrijven, vermeld in artikel 240, 241, 243 en 245 tot en met 248 van het Strafwetboek, gepleegd tijdens de uitoefening van een gemeentebestuur (het gaat dan over verduistering, omkoping e.d.m.). Die onverkiesbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling.

Onverenigbaarheden:

Bloedverwanten tot en met de tweede graad, aanverwanten in de eerste graad of echtgenoten kunnen niet samen in de gemeenteraad van eenzelfde gemeente zitten. Het Decreet Lokaal Bestuur stelt personen met een wettelijk samenlevingscontract gelijk met echtgenoten.

Voor de *politieraad* geldt dat effectieve leden geen bloed- of aanverwant mogen zijn tot en met de tweede graad en niet verbonden mogen zijn door een huwelijk of door wettelijke samenwoning. Die onverenigbaarheid geldt slechts tussen de effectieve leden van de politieraad. Tot zolang de eventuele opvolger, die bloed- of aanverwant in de verboden graad is van het effectief lid, zelf niet geroepen is om effectief lid te worden, is het wetsprincipe niet van toepassing.

Aanverwantschap die na de verkiezing tot stand komt onder de leden van de raad (gemeenteraad/politieraad), stelt evenwel geen einde aan hun mandaat.

Naast bepaalde familieleden kunnen de volgende personen geen deel uitmaken van de gemeenteraad:

- de provinciegouverneurs, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen als de gemeente in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;

- de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente toe behoort;¹⁵
- de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het OCMW dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad; (*hier niet relevant*)
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester;
- de bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente;
- de directeur van een woonmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort;
- de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt.

Naast de onverenigbaarheden in het Decreet Lokaal Bestuur verbieden ook andere wetten dat bepaalde personen, omwille van hun functie, een mandaat in de gemeenteraad opnemen (zoals bijv. art. 127 van de Wet op de Geïntegreerde Politie).

Eed

De verkozen gemeenteraadsliden van wie de geloofsbriefen werden goedgekeurd, leggen, vóór ze hun mandaat aanvaarden, in openbare vergadering de volgende eed af in handen van de voorzitter van de installatievergadering: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”*

Enkel de eed uitspreken is voldoende; er hoeven geen gebaren bij gemaakt te worden.

De volgorde waarin de nieuwe raadsleden de eed afleggen is niet bepaald; het kan bijv. alfabetisch, per partij of op basis van anciënniteit of leeftijd.

Wie aanwezig is maar geen eed aflegt, wordt geacht afstand te hebben gedaan van het mandaat.

De **voorzitter** van de installatievergadering legt, als hij herkozen is als gemeenteraadslid, de eed af in handen van het oudste gemeenteraadslid, of, als de voorzitter van de installatievergadering zelf het oudste raadslid is, in handen van het op een na oudste gemeenteraadslid. Kijk dus op voorhand na wie dit is, zodat de eedaflegging vlot kan verlopen.

¹⁵ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentenzone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

Rangorde

De rangorde van de gemeenteraadsleden wordt tijdens de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraad onmiddellijk na de eedaflegging van de gemeenteraadsleden vastgesteld. Het gemeenteraadslid met de hoogste anciënniteit neemt de hoogste rang in. Dat wil zeggen dat wie al het langst een mandaat van gemeenteraadslid in de gemeente zelf uitoefent bovenaan in de rangorde staat. Bij gelijke anciënniteit neemt het gemeenteraadslid dat bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad (dus op 13 oktober 2024) het hoogste aantal naamstemmen heeft behaald, de hoogste rang in. Bij een gelijk aantal naamstemmen neemt het gemeenteraadslid van wie de lijst bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad de meeste stemmen heeft behaald de hoogste rang in. De opvolgers die in de loop van de bestuursperiode, dus na de installatievergadering, als gemeenteraadslid worden geïnstalleerd, nemen in volgorde van hun eedaflegging een rang in.

Vervanging van verhinderde raadsleden

Wie verhinderd is, moet tijdelijk worden vervangen nadat hij de eed aflegde en dit voor zolang de verhindering duurt.

Dat geldt bv. voor de raadsleden die geschorst zijn op basis van art. 201/1 LPK (inbreuken op de reglementering op het gebruik van verboden propagandamiddelen tijdens de sperperiode en op de regels inzake de verkiezingsuitgaven). De schorsing treedt ten vroegste in werking na de eedaflegging en duurt minimaal één maand en maximaal zes maanden (cf. art. 12 DLB).

Het gemeenteraadslid of de burgemeester kan zich om dezelfde redenen laten vervangen in de *politieraad*. Het gemeenteraadslid wordt dan in de politieraad vervangen door de vervanger uit de gemeenteraad (art. 22, §1 WGP) en niet door de opvolger zoals voorzien op de voordrachtakte.

Vertrouwenspersoon

Zijn er raadsleden met een handicap die zich door een vertrouwenspersoon willen laten bijstaan? De vertrouwenspersoon moet minstens 18 jaar zijn, legaal in de EU verblijven en mag zich niet in een situatie van onverenigbaarheid of verhindering bevinden. De vertrouwenspersoon mag wel een familielid zijn. Vertrouwenspersonen moeten geen eed afleggen. Ze hebben recht op een presentiegeld op dezelfde wijze als een gemeenteraadslid.

Voor de *politieraad* geldt dezelfde regeling. Het raadslid dat wegens een handicap zijn mandaat niet zelfstandig kan vervullen, mag zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon mag geen personeelslid van de politiezone zijn (art. 22, §2 WGP).

Zie artikel 5-16 Decreet Lokaal Bestuur en artikel 8-15, 57,58, 199 en 201/1 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet; artikel 22, §2 WGP.

6.4. Mededeling van de fractievorming

De gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst verkozen zijn (dit kan ook gewoon één raadslid zijn), vormen samen een fractie. Hierop bestaat één uitzondering: een kartellijst die voor de verkiezingen aangaf te splitsen in twee fracties.

Voor de goede orde is het aangewezen om 'een foto' van de fracties te maken zoals ze bij de start van de bestuursperiode zijn. Het aantal leden van de fractie bij de start blijft immers gedurende de hele bestuursperiode tellen. Verlaten raadsleden de fractie, dan kan dit wel een invloed hebben op hun lidmaatschap van een gemeenteraadscommissie. In geval van opvolging binnen een kartellijst, waarbij de opvolger van een ontslagnemend raadslid van de ene fractie behoort tot de andere kartelfractie, zal het respectieve fractiegewicht echter wél veranderen.

Zo'n **kartellijst** kan dus in twee fracties splitsen. Om te kunnen splitsen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. De naam van de lijst bestaat uit meerdere woorden of afkortingen die minstens de twee fractienamen omvatten;
2. De voordrachtakte vermeldt voor alle kandidaten tot welke fractie ze zullen behoren in geval van verkiezing.
De keuze om te splitsen moet dus gebeurd zijn vóór de gemeenteraadsverkiezingen, met name bij het indienen van de kandidatenlijsten in september. De vorming van twee fracties geldt tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad.

Een vereniging van verschillende lijsten in één fractie is niet meer mogelijk.

Merk op dat de fractievorming geen enkel gevolg heeft voor kandidaatstelling of werking van de *politieraad*. Het mandaat van lid van de politieraad wordt niet toevertrouwd op basis van de politieke fractie, maar wel op grond van de hoedanigheid van gemeenteraadslid. Derhalve is het mandaat als politieraadslid een afgeleid mandaat van het mandaat als gemeenteraadslid, maar onafhankelijk van de politieke fractie.

Zie artikel 36 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 71 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

6.5. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad

De voorzitter van de gemeenteraad wordt door de gemeenteraadsleden verkozen op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter (**SEM**). Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd en de rangorde en fractiegrootte werden vastgesteld, overhandigt de algemeen directeur de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter aan de voorzitter van de installatievergadering.

De voorzitter van de installatievergadering gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is. Als de uittredende voorzitter ook de kandidaat-voorzitter is, moet hij dus zelf de ontvankelijkheid van zijn eigen akte beoordelen.

Alleen de handtekeningen op de akte van voordracht van de verkozenen en de eventuele opvolgers die de eed als raadslid hebben afgelegd worden in aanmerkingen genomen. Is alles in orde, dan wordt de voorgedragen kandidaat-voorzitter verkozen verklaard.

De nieuwe voorzitter neemt, van zodra hij is geïnstalleerd, het voorzitterschap van de uittredende voorzitter over. Een eedaflegging als voorzitter is niet nodig, de eedaflegging als raadslid volstaat.

Wanneer de voorzitter van de gemeenteraad verhinderd is, moet hij tijdelijk worden vervangen. Het kan gaan om een verhindering door schorsing, om medische of studieredenen, verblijf in het buitenland in opdracht, ouderschapsverlof, palliatief verlof of verlof voor een ziek familielid, of lidmaatschap van de Europese Commissie.

Zie artikel 7 Decreet Lokaal Bestuur.

WAT ALS...

9.5. ... er geen (ontvankelijke) voordracht is voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad? (pg. 53)

6.6. Kennisname verkiezing schepenen en eedaflegging

De schepenen worden in de zes randgemeenten en Voeren rechtstreeks verkozen door de gemeenteraadskiezers overeenkomstig de procedure bepaald in artikel 15 NGW. Zij vormen, samen met de burgemeester, het college van burgemeester en schepenen.

Let op: ook het aantal schepenen wijkt in de randgemeenten en Voeren van wat geldt in de andere gemeenten, aangezien in deze gemeenten (overeenkomstig art. 16 NGW) nog wordt gewerkt met andere bevolkingsklassen voor het bepalen van het aantal schepenen.

Concreet betekent dit het volgende:

Gemeente	Aantal inwoners	Aantal schepenen
Voeren	4 402	3
Linkebeek	4 678	3
Drogenbos	5 942	4
Kraainem	13 906	5
Wezembeek-Oppem	14 735	5
Wemmel	18 158	5
Sint-Genesius-Rode	18 685	5

Er is dus geen gezamenlijke akte van voordracht. De regel dat er personen van verschillend geslacht in het college dienen te zetelen, is hier evenmin van toepassing. Men kan ook het aantal schepenen niet verminderen, zoals dat in andere gemeenten wél het geval is. En tot slot wordt ook de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn (die niet de

burgemeester is en evenmin rechtstreeks verkozen is als schepen) niet toegevoegd aan het college, zoals bij de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst in andere gemeenten wél het geval is.

Eed

Voor ze hun mandaat aanvaarden, leggen de rechtstreeks verkozen schepenen in openbare vergadering van de gemeenteraad de volgende eed af in handen van de voorzitter van de gemeenteraad: “*Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.*” Als de voorzitter van de gemeenteraad zelf verkozen is als schepen, legt hij de eed af als schepen in handen van het oudste gemeenteraadslid. Vanaf de eedaflegging is men officieel schepen.

De rechtstreeks verkozen schepen die de eed na twee achtereenvolgende uitnodigingen niet aflegt, wordt geacht het schepenmandaat niet te aanvaarden.

Rangorde

De rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde van toewijzing van het mandaat, zoals die blijkt uit het proces-verbaal van het hoofdbureau. In deze gemeenten bestaat niet de mogelijkheid om de rangorde van de schepenen te wijzigen.

Opvolging

Omdat er niet met een akte van voordracht wordt gewerkt, is het niet mogelijk om een einddatum voor het mandaat en/of een opvolger te voorzien. Als er een schepen moet vervangen worden, wordt deze opgevolgd door een raadslid van dezelfde lijst, in volgorde van verkiezing. De nieuwe schepen neemt dan de laatste rang in.

Vervanging van verhinderde schepen

De verhinderde schepen moet of mag zich laten vervangen omdat hij zijn mandaat niet kan of mag uitoefenen. Hij verliest echter niet definitief de hoedanigheid van schepen. Als de situatie niet meer bestaat, kan de persoon het mandaat weer opnemen. Dit geldt voor:

- de schepen die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie (verplichte vervanging);
- de schepen die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, § 2, van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (verplichte vervanging);
- de schepen die tot nieuwe burgemeester wordt benoemd in geval van verhindering of schorsing van de burgemeester (verplichte vervanging);
- de schepen die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlamentslid, voor zover de schepen hier uitdrukkelijk om verzoekt (vervanging op vraag en voor zolang de schepen het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlamentslid uitoefent);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een recent geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever);

- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord).

In de laatste vier gevallen vraagt de schepen zelf om te worden vervangen. Is een zieke mandataris niet meer zelf in staat om zijn vervanging te vragen, dan wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt.

Bevindt een mandataris zich in een van de andere situaties, dan wordt hij van rechtswege vervangen. Een schepen mag zich wel kandidaat stellen voor de politieraad.

Zie artikel 44, 45, 47 en 49, §4 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 15 en 16 Nieuwe Gemeentewet.

6.7. Installatie van de aangewezen-burgemeester

Voor de aanstelling van de burgemeester geldt een verschillende regeling voor de zes randgemeenten enerzijds en Voeren anderzijds. Wat wél hetzelfde is: na de gemeenteraadsverkiezingen blijft de uittreedende burgemeester in functie tot de installatie van de nieuwe burgemeester.

6.7.1. Zes randgemeenten

In de randgemeenten moet de akte van voordracht van de burgemeester nog (bij gewone meerderheid) bevestigd worden door de gemeenteraad.¹⁶ De notulen van deze bevestiging worden na de gemeenteraad zo snel mogelijk bezorgd aan de provinciegouverneur.

Vanaf de bevestiging van de akte draagt de betrokkene de titel van aangewezen-burgemeester. Hij oefent dan alle functies uit die aan de burgemeester zijn toegewezen, maar wordt nog niet vervangen in het college, als hij ook tot schepen is verkozen.

Indien er geen akte is om te bevestigen (of de gemeenteraad bevestigt de akte om de een of andere reden niet), dan wijst de gemeenteraad in afwachting van een dergelijke voordracht een schepen of gemeenteraadslid van Belgische nationaliteit aan om voorlopig het mandaat van burgemeester waar te nemen.

Door de aanduiding als aangewezen-burgemeester maakt de burgemeester bovendien van rechtswege deel uit van het politiecollege.

WAT ALS...

9.1. ... de voordrachtakte voor de kandidaat-burgemeester pas na de installatievergadering wordt voorgelegd? (pg. 51)

¹⁶ Hier is er geen eedaflegging door de aangewezen-burgemeester.

Zie artikel 524/1 en 524/2 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 13bis en 14 Nieuwe Gemeentewet.¹⁷

6.7.2. Voeren

De stemmenkampioen van de grootste fractie van de de fracties die minstens één rechtstreeks verkozen schepen tellen, wordt 'van rechtswege' (aangewezen-)burgemeester. Er is dus geen voordracht nodig.

De aangewezen-burgemeester legt de eed af in handen van de voorzitter van de gemeenteraad.

Zie artikel 58-59 Decreet Lokaal Bestuur.

6.8. Verkiezing van de politieraadsleden

Aangezien de gemeente **Voeren** een eengemeentezone is, vallen de gemeenteraad en politieraad van rechtswege samen. Een verkiezing van de politieraadsleden gebeurt daar dus niet.

De verkiezing van de leden van de politieraad vindt in de zes **randgemeenten** plaats tijdens de openbare zitting waarop de gemeenteraad wordt geïnstalleerd of ten laatste binnen de 10 dagen die erop volgen. Indien die laatste dag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot en met de eerstvolgende dag die geen zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is.

Het is evenwel aanbevolen om de politieraadsverkiezing te laten plaatsvinden tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad.

Vergeet niet om bij een uitgestelde verkiezing een nieuwe uitnodiging voor de zitting te versturen.

Zie artikel 18 WGP.

6.8.1. De burgemeester is voorzitter van de gemeenteraad voor de verkiezing van de politieraad

De aangewezen-burgemeester neemt voor de verkiezing van de politieraadsleden het voorzitterschap van de installatievergadering van de gemeenteraad over. De voorzitter van de gemeenteraad is, in het geval zij of hij geen burgemeester is, immers niet bevoegd voor de verkiezing van de politieraad en maakt dus geen deel uit van het bureau voor de kiesverrichtingen. Deze bevoegdheid is voorbehouden voor de burgemeester.

Is er nog geen aangewezen-burgemeester, dan zit de uittredende burgemeester dit deel van de vergadering voor.

¹⁷ Dit artikel geldt ook voor Voeren, maar is niet aangepast aan de nieuwe aanduidingsregels voor de burgemeester. Er kan op de installatievergadering dan ook nog geen benoemde burgemeester zijn (en evenmin een voorgedragen burgemeester). Op die installatievergadering zal louter de aangewezen-burgemeester de eed afleggen.

6.8.2. Stemming

De verkiezing van de politieraadsleden gebeurt bij **geheime stemming** in één enkele stemronde.

Kunnen niet alle mandaten worden toegewezen na één stemronde, dan is een aanvullende stemming nodig, waarbij de resterende mandaten op dezelfde wijze worden toegekend in één stemronde. Het stemmenaantal waarover de gemeenteraadsleden beschikken, wordt in dat geval beperkt in functie van het aantal nog te begeven mandaten.

De stemming gebeurt volgens het meervoudig stemrecht. Het aantal stembiljetten is afhankelijk van het aantal stemmen waarover een gemeenteraadslid tijdens de verkiezing beschikt.

Het stembiljet vermeldt:

- in alfabetische volgorde de namen van de kandidaat-effectieve leden;
- en (indien voorzien) de namen van de kandidaat-opvolgers *in de precieze volgorde, zoals vermeld in de voordrachtakte.*

Zie artikel 16, lid 3 WGP.

Zie artikel 9 van het KB van 20 december 2000.

Zie ook de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenpolitiezone. (link wordt later toegevoegd wanneer omzendbrief beschikbaar is)

Afhankelijk van het aantal politieraadsleden dat de gemeenteraad moet verkiezen, krijgen de gemeenteraadsleden één of meer stemmen. Elk gemeenteraadslid krijgt stembiljetten naargelang het aantal stemmen waarover hij of zij beschikt.

- één stem indien er minder dan vier leden te verkiezen zijn;
- drie stemmen voor vier of vijf leden;
- vier stemmen voor zes of zeven leden;
- vijf stemmen voor acht of negen leden;
- zes stemmen voor tien of elf leden;
- en acht stemmen indien er twaalf of meer leden te verkiezen zijn.

Gemeente	Aantal politieraadsleden	Aantal stemmen
Linkebeek	3	1
Drogenbos	3	1
Wemmel	4	3
Kraainem	8	5
Wezembeek-Oppem	9	5
Sint-Genesius-Rode	11	6

Zie artikel 16, lid 2 WGP.

6.8.3. Wie is verkozen?

Nadat de stemming gesloten werd, wordt onmiddellijk tijdens de vergadering overgegaan tot de stemopneming (tellen van het aantal stemmen). Daarbij stelt de burgemeester de lijst van de verkozen effectieve leden en (in voorkomend geval) hun opvolgers op.

Het bureau voor de kiesverrichtingen wordt gevormd door de burgemeester, bijgestaan door de twee jongste gemeenteraadsleden. Indien één van de beide jongste kandidaten zelf kandidaat is, is het aangewezen dat hij of zij afziet van het zetelen binnen het bureau voor de kiesverrichtingen en plaats ruimt voor de kandidaat die na hem/haar de jongste in leeftijd is. De algemeen directeur neemt het secretariaat van het bureau waar en maakt het proces-verbaal op.

Het bureau is belast met het verzekeren van de goede gang van de verrichtingen van de stemming en voor de stemopneming.

Wanneer de stemming gesloten is, wordt, staande de vergadering, overgegaan tot de stemopneming.

De geldige stembiljetten worden gerangschikt en geteld volgens de naam van het kandidaat-effectief lid waarvoor een stem is uitgebracht.

De blanco of ongeldige stembiljetten worden apart gelegd.

Zie artikel 10 en 11 KB van 20 december 2000.

Om verkozen te kunnen worden moet een kandidaat daadwerkelijk stemmen hebben behaald bij de verkiezing. Ten minste één gemeenteraadslid moet één stem op de kandidaat hebben uitgebracht. De gemeenteraad mag, bij aanwijzing van een verkozene, in geen enkel opzicht rekening houden met de kandidaten die geen enkele stem behaalden.

Bij staking van stemmen wordt voorrang verleend volgens deze rangorde:

1. de kandidaat die *op de dag van de verkiezing* lid is van het politiecollege of de politieraad. Indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren wordt de voorrang verleend aan degene die zonder onderbreking zijn mandaat het langst heeft uitgeoefend;
2. de kandidaat die *voorheen* lid is geweest van het politiecollege of de politieraad. Indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren, wordt voorrang verleend aan degene die zonder onderbreking het langst zijn mandaat heeft uitgeoefend, en bij gelijke duur, aan degene die het het laatst heeft beëindigd;
3. de jongste kandidaat in jaren.

Zie artikel 17 WGP.

Na de stemopneming stelt de burgemeester de lijst op van de verkozen effectieve leden en hun opvolgers.

6.8.4. Proces-verbaal van de verkiezingen van de politieraadsleden

Er wordt een proces-verbaal opgesteld tijdens de vergadering door de algemeen directeur met het verloop van de verrichtingen van de stemming en van de stemopneming. Het vermeldt uitdrukkelijk dat de stemming geheim was, in één of meer stemrondes plaatsvond en in openbare zitting plaatsvond. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de feitelijke omstandigheden.

Het proces-verbaal is een zo getrouw mogelijke weergave van de discussies en de motieven die hebben geleid tot het aanvaarden of het ongeldig verklaren van stembiljetten.

Bijkomende gegevens in het proces-verbaal

- aantal gemeenteraadsleden en het aantal hiervan dat aan de stemming heeft deelgenomen;
- aantal door de gemeente te verkiezen leden van de politieraad en aantal stemmen waarover elk gemeenteraadslid beschikt;
- de lijst van de effectieve leden en opvolgers;
- aantal uitgebrachte stembiljetten op basis waarvan de stemopneming is gebeurd;
- aantal blanco en ongeldige stembiljetten;
- aantal vernietigde stembiljetten die tijdens de stemming vervangen worden;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de verkozen effectieve leden, evenals het aantal stemmen door elk van hen verkregen en eventueel de reden waarom bij staking van stemmen, voorrang werd verleend;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de opvolgers, met aanduiding van het verkozen effectief lid van wie zij opvolger zijn, alsook van hun orde van voordracht en dus ook van voorrang;
- in voorkomend geval, vermelding van de verkozenen die zich in een toestand van onverenigbaarheid bevinden en de reden hiervan.

Het proces-verbaal is niet aan een specifieke vormvereiste onderworpen. Het formulier C in bijlage bij de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenpolitiezone kan dienen als model. Niets belet de algemeen directeur al vóór de vergadering die gedeelten in te vullen waarvan de gegevens hem bekend zijn (bijvoorbeeld de inhoud van de voordrachtakten en de kandidatenlijst). Indien het overnemen van de voordrachtakten en van de kandidatenlijst te omslachtig zou zijn, kan dit verholpen worden door een kopie van deze documenten toe te voegen (gewaarmerkt door dezelfde personen die het proces-verbaal ondertekenen) en van deze stukken melding te maken in het verslag.

Het proces-verbaal wordt *ondertekend* door de burgemeester, de gemeenteraadsleden die hem bijstaan en de algemeen directeur, alsmede door de gemeenteraadsleden die dit wensen. Dit proces-verbaal wordt overgeschreven in het register van de notulen van de gemeenteraad.

Nadat dit proces-verbaal ondertekend werd, kondigt de burgemeester in openbare zitting *onmiddellijk* de verkiezingsuitslag af. Deze afkondiging is geen geldigheidsvereiste voor de verkiezingen, tenzij deze niet-uitgevoerde formaliteit tot doel had de stemming nadien te manipuleren.

Dit zal moeten blijken uit de notulen van de zitting. Het volledige dossier wordt vervolgens aan de bestendige deputatie bezorgd.

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor de aanvang van de termijnen waarin een bezwaar tegen de verkiezing ingediend moet worden (**binnen tien dagen volgend op de afkondiging van de uitslag**).

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor het bepalen van de datum waarop het mandaat van de verkozen leden van de politieraad begint (**ten vroegste op de eenendertigste dag na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie**).

Zie artikel 18bis en 20, lid 1 WGP; artikel 13 en 14 KB van 20 december 2000.

6.8.5. Het dossier van de verkiezing

Het dossier van de verkiezing van de leden van de politieraad wordt door elke gemeente onverwijld per aangetekende zending toegezonden aan de bestendige deputatie.

Zie artikel 18bis WGP.

Het dossier moet alle stukken bevatten die de bestendige deputatie toelaten om te oordelen over de regelmatigheid van de kiesverrichting:

- twee afschriften van het proces-verbaal met de stembiljetten;
- alle ingediende voordrachtakten (zelfs indien ze ongeldig zouden zijn) en de stukken die toelaten te bepalen dat de verkozenen binnen de gemeenteraad aan de voorwaarden van verkiesbaarheid en verenigbaarheid voldoen.

We bevelen aan dat de respectieve gemeenten van de politiezone hun volledige dossier ook zo snel mogelijk overmaken aan de politiesecretaris. Naar aanleiding van de installatie van de politieraad kan iedere belanghebbende deze stukken inkijken. Vermits de installatie van de politieraad steunt op de beslissingen van de respectieve gemeenteraden, is het wenselijk over het volledige dossier te beschikken. Buiten de beslissingen van de gemeenteraden zelf, belet niets dat bij het dossier kopieën worden gevoegd van de stukken.

Zie artikel 15 KB van 20 december 2000.

7. Installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn (OCMW-raad)

7.1. Voorzitterschap van de OCMW-raad (tijdelijk)

Aangezien de voorzitter wordt benoemd uit de leden van de raad, en op voorstel van de raad, zal er op de installatievergadering nog geen benoemde voorzitter zijn. In dat geval wijst de raad een raadslid aan om, in afwachting van de benoeming, het ambt van voorzitter van de vergadering waar te nemen. Tot dit gebeurd is, zit de uittredend voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de installatievergadering voor. Is de uittredende voorzitter afwezig, dan geldt de normale vervangingsregeling: eerst de opvolger(s) die hij zelf heeft aangeduid bij zijn installatie, daarna de OCMW-raadsleden in volgorde van anciënniteit.

Artikel 25bis OCMW-wet. Artikel 533 Decreet Lokaal Bestuur.

7.2. Kennisname geldigverklaring OCMW-raadsverkiezingen

Nadat de voorzitter de vergadering opent, kan begonnen worden met de installatie van de nieuw verkozen OCMW-raadsleden. Alhoewel het niet wettelijk voorgeschreven is, is het toch belangrijk om te starten met de mededeling dat de verkiezingen geldig zijn. Dit is zeker aangewezen indien er klachten tegen de verkiezingen waren. Immers, zonder geldige verkiezingen kan er (nog) geen installatie zijn.

WAT ALS...

9.6. ... er bij de verkiezing van de OCMW-raadsleden onregelmatigheden werden vastgesteld? (pg. 54)

7.3. Installatie OCMW-raadsleden

Aan- en afwezigheden nakijken

- Wie deed afstand van mandaat? *De afstand van mandaat is pas definitief wanneer de OCMW-raad er kennis van neemt.*
- Wie zit in een situatie van onverenigbaarheid en wordt dus verondersteld afstand van mandaat te doen?
- Wie is verontschuldigd en kan dus pas op een volgende vergadering de eed afleggen?
- Wie is afwezig?¹⁸
- Wie is aanwezig?

¹⁸ Is die persoon ook na uitdrukkelijk te zijn opgeroepen zonder geldige reden afwezig op de daaropvolgende vergadering, dan wordt hij verondersteld afstand van mandaat te doen.

Geloofsbrieven

De OCMW-raad onderzoekt de geloofsbrieven van de verkozen OCMW-raadsleden. Dit wil zeggen dat de raad moet nagaan of de verkozenen voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden. Bovendien moet de raad ook nakijken of er geen onverenigbaarheden zijn waardoor een bepaalde verkozenen het mandaat niet kan opnemen.

De geloofsbrieven omvatten volgende schriftelijke bewijsstukken die elk raadslid en elke opvolger moeten voorleggen:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister;
- een recent uittreksel uit het strafregister;
- een verklaring op eer dat men zich niet bevindt in een geval van onverenigbaarheid.

De regelgeving legt deze stukken niet formeel op maar ze maken het wel eenvoudig om vóór de installatievergadering al na te gaan of de verkozenen aan alle verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoen en de eed als raadslid mogen afleggen.

Na een volledige vernieuwing van de OCMW-raad blijven de uittredende OCMW-raadsleden in principe in functie tot de geloofsbrieven van de nieuw verkozen OCMW-raadsleden onderzocht zijn en tot de meerderheid van de nieuwe OCMW-raadsleden geïnstalleerd is. Meteen na de eedaflegging verschuift die bevoegdheid naar de nieuwe OCMW-raad.

Verkiesbaarheidsvoorwaarden

Er zijn vier voorwaarden om verkiesbaar te zijn als OCMW-raadslid:

1. de Belgische nationaliteit bezitten of onderdaan zijn van een andere lidstaat van de EU;
2. de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben;
3. ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente die door het OCMW wordt bediend;
4. niet ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht (dus als kiezer) of van het recht te worden verkozen (dus als kandidaat).

A. De volgende personen zijn geschorst of uitgesloten van het kiesrecht (zij mogen niet kiezen – wie niet mag kiezen is ook niet verkiesbaar):

1° personen die levenslang ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling;

2° de volgende personen die in de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst, en dit zolang de onbekwaamheid duurt:

- personen die uitdrukkelijk onbekwaam zijn verklaard om hun politieke rechten uit te oefenen (beschermden personen en geïnterneerden);
- de personen die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.

B. De volgende personen zijn niet verkiesbaar (mogen geen kandidaat zijn):

1° de onderdanen van andere lidstaten van de Europese Unie die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of strafrechtelijke beslissing in hun lidstaat van herkomst ontheven zijn van het recht om gekozen te worden krachtens het recht van die lidstaat;

2° personen die veroordeeld zijn, zelfs met uitstel, wegens één van de misdrijven,

vermeld in artikel 240, 241, 243, en 245 tot en met 248 van het Strafwetboek, gepleegd tijdens de uitoefening van een gemeentebestuur (het gaat dan over verduistering, omkoping e.d.m.). Die onverkiesbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling.

Onverenigbaarheden

Bloedverwanten tot en met de tweede graad, aanverwanten in de eerste graad of echtgenoten kunnen niet samen in de OCMW-raad van eenzelfde gemeente zitten. Het Decreet Lokaal Bestuur stelt personen met een wettelijk samenlevingscontract gelijk met echtgenoten.

Naast bepaalde familieleden kunnen de volgende personen geen deel uitmaken van de OCMW-raad:

- de provinciegouverneurs, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen als de gemeente in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;
- de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente toe behoort;¹⁹
- de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het OCMW dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad; (*niet van toepassing in de feiten*)
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepenen of burgemeester;
- de bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente;²⁰
- de directeur van een woonmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort;
- de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt.

¹⁹ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentenzone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

²⁰ Dit is een merkwaardige kronkel in de regelgeving, aangezien de regeling van de gemeenteraad gewoon van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. Alleen valt in de randgemeenten en Voeren de samenstelling van OCMW- en gemeenteraad niet samen...

Naast de onverenigbaarheden in het Decreet Lokaal Bestuur verbieden ook andere wetten dat bepaalde personen, omwille van hun functie, een mandaat in de gemeenteraad opnemen (zoals bijv. art. 127 van de Wet op de Geïntegreerde Politie).

Eed

De verkozen OCMW-raadsleden van wie de geloofsbrieven werden goedgekeurd, leggen, vóór ze hun mandaat aanvaarden, in openbare vergadering de volgende eed af in handen van de voorzitter van de installatievergadering: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”* Enkel de eed uitspreken is voldoende, de raadsleden hoeven er geen gebaren bij te maken.

De volgorde waarin de nieuwe raadsleden de eed afleggen is niet bepaald, het kan bijv. alfabetisch, per partij of op basis van anciënniteit of leeftijd.

Wie aanwezig is maar geen eed aflegt, wordt geacht afstand te hebben gedaan van het mandaat.

De **voorzitter** van de installatievergadering legt, als hij herkozen is als OCMW-raadslid, de eed af in handen van het oudste OCMW-raadslid, of, als de voorzitter van de installatievergadering zelf het oudste raadslid is, in handen van het op een na oudste OCMW-raadslid. Kijk dus op voorhand na wie dit is, zodat de eedaflegging vlot kan verlopen.

Rangorde

De rangorde van de OCMW-raadsleden wordt tijdens de installatievergadering van de nieuwe OCMW-raad onmiddellijk na de eedaflegging van de OCMW-raadsleden vastgesteld. Het OCMW-raadslid met de hoogste anciënniteit neemt de hoogste rang in. Dat wil zeggen dat wie al het langst een mandaat van OCMW-raadslid in dezelfde gemeente uitoefent bovenaan in de rangorde staat. Bij gelijke anciënniteit neemt het OCMW-raadslid dat bij de laatste volledige vernieuwing van de OCMW-raad (dus op 13 oktober 2024) het hoogste aantal naamstemmen heeft behaald, de hoogste rang in. Bij een gelijk aantal naamstemmen neemt het OCMW-raadslid van wie de lijst bij de laatste volledige vernieuwing van de OCMW-raad de meeste stemmen heeft behaald de hoogste rang in.

De opvolgers die in de loop van de bestuursperiode, dus na de installatievergadering, als OCMW-raadslid worden geïnstalleerd, nemen in volgorde van hun eedaflegging een rang in.

Vervanging van verhinderde raadsleden

Wie verhinderd is, moet tijdelijk worden vervangen nadat hij de eed aflegde en dit voor zolang de verhindering duurt.

Dat geldt voor de raadsleden die geschorst zijn op basis van art. 201/1 LPK (inbreuken op de reglementering op het gebruik van verboden propagandamiddelen tijdens de sperperiode en op de regels inzake de verkiezingsuitgaven). De schorsing treedt ten vroegste in werking na de eedaflegging en duurt minimaal één maand en maximaal zes maanden (cf. art. 12 DLB).

Vertrouwenspersoon

Zijn er raadsleden met een handicap die zich door een vertrouwenspersoon willen laten bijstaan? Zo'n vertrouwenspersoon moet dan minstens 18 jaar zijn, legaal in de EU verblijven en hij mag zich niet in een situatie van onverenigbaarheid of verhindering bevinden. De vertrouwenspersoon mag wel een familielid zijn. Vertrouwenspersonen moeten geen eed afleggen. Ze hebben recht op een presentiegeld op dezelfde wijze als een gemeenteraadslid.

Zie artikel 5, §§1-2, 8, 9, §3, 10, 11, lid 2 en 3, 12-13, 16 en 528-535 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 8-15, 57, 58, 199 en 201/1 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

7.4. Verkiezing kandidaat-voorzitter OCMW-raad

Aangezien er in de randgemeenten en Voeren geen bijzonder comité voor de sociale dienst is, zijn er geen voordrachten voor de voorzitter en de leden van het BCSD. Er is echter wel een voordracht nodig voor het mandaat van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn (hierna: 'OCMW-voorzitter'), een uitvoerend mandaat zoals dit vroeger ook bestond in de andere Vlaamse gemeenten.

De OCMW-voorzitter in de betrokken gemeenten wordt door de Vlaamse Regering op voorstel van de raad voor maatschappelijk welzijn benoemd uit de leden van die raad.

Op de installatievergadering van de OCMW-raad moet de raad daarom een gewone (raads)beslissing (met gewone stemming en in principe in openbare zitting) nemen over de voordracht van een OCMW-voorzitter.²¹ Vervolgens wordt de beslissing bezorgd aan de Vlaamse Regering, die het benoemingsproces opstart.

Aangezien de OCMW-voorzitter op de installatievergadering nog niet benoemd is door de Vlaamse Regering, zal de raad een raadslid aanwijzen dat in afwachting van de benoeming het ambt van voorzitter zal **waarnemen**. Tot die tijdelijke vervanger aangewezen is, zit de uittredende voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de installatievergadering voor.

Eenmaal benoemd legt de voorzitter de eed af in handen van de provinciegouverneur.

De **opvolging** van de OCMW-voorzitter kan nog niet geregeld worden bij de installatie. Pas wanneer het mandaat een einde neemt in de loop van de legislatuur, zal men kunnen overgaan tot een nieuwe benoeming, net zoals bij de oorspronkelijke benoeming. Tot aan die benoeming wordt het voorzitterschap waargenomen op de volgende manier:

1. Door een of meer leden van de OCMW-raad, in volgorde van de rangorde zoals de voorzitter die bepaalt;
2. Door de leden van de OCMW-raad, in volgorde van hun anciënniteit.

Zie artikel 25bis van de OCMW-wet.

²¹ Hier is geen modeldocument/akte van voordracht voor..

7.5. Kennisname verkiezing leden vast bureau en eedaflegging

Rechtstreekse verkiezing

In de randgemeenten en Voeren worden de leden van het vast bureau rechtstreeks gekozen door de gemeenteraadskiezers, op dezelfde dag als de gemeenteraadsverkiezingen en volgens dezelfde procedure. Ook hier is de gendervereiste voor de samenstelling van het vast bureau van in de andere gemeenten dus niet van toepassing.

Eedaflegging en afstand van mandaat

Voor ze hun mandaat aanvaarden, leggen de leden van het vast bureau in openbare zitting van de OCMW-raad de volgende eed af in handen van de (waarnemende) OCMW-voorzitter: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”* Wie de eed na twee opeenvolgende uitnodigingen niet heeft afgelegd, wordt geacht zijn mandaat als lid van het vast bureau te hebben afgestaan.

Voorzitter

De OCMW-voorzitter is van rechtswege en met beraadslagende stem ook de voorzitter van het vast bureau. Voor zijn vervanging kan hij zelf een of meerdere OCMW-raadsleden aanduiden. Zo niet, dan wordt hij vervangen door het OCMW-raadslid met de meeste anciënniteit, dat lid is van het vast bureau.

Zolang de OCMW-voorzitter niet benoemd is, wordt het ambt waargenomen door het OCMW-raadslid dat op de installatievergadering is aangewezen.

In het aantal leden van het vast bureau wordt de OCMW-voorzitter alleen dan meegerekend als hij rechtstreeks is verkozen als lid van het vast bureau. Het is dus mogelijk dat de voorzitter benoemd wordt uit de leden van de raad die niet tot het vast bureau behoren.

Zie artikel 541 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 27bis OCMW-wet.

7.6. Andere zaken?

De agenda van een installatievergadering volgt uit het decreet. Andere agendapunten dan die decretaal bepaalde punten zijn in principe niet mogelijk. Toch kan men in sommige gevallen overwegen om ook de vertegenwoordigers van het OCMW in de organen van OCMW-verenigingen en –vennootschappen aan te duiden. Een dergelijk mandaat eindigt immers van rechtswege op de eerste algemene vergadering die volgt op de installatie van de OCMW-raden. In sommige verenigingen volgt kort na de installatievergadering van de raad al een algemene vergadering. De toezichthoudende overheid stelt echter dat de oude vertegenwoordigers toch blijven zetelen tot de nieuwe verkozen zijn, waardoor er volgens hen geen probleem is. Daardoor ontstaat dan wel de merkwaardige situatie dat vertegenwoordigers van het OCMW soms geen raadslid (meer) zijn.

8. Na de installatievergadering van de gemeenteraad

8.1. De benoeming van de burgemeester

8.1.1. Zes randgemeenten

Algemeen: sinds de laatste staatshervorming is er een aparte regeling voor de burgemeesters van de zes randgemeenten (art. 13bis NGW). Deze regeling wordt verder aangevuld in het Decreet Lokaal bestuur in twee nieuwe artikels, die in werking treden op 13 oktober 2024 (art. 524/1 en 524/2 DLB).

- De akte van voordracht van de burgemeester wordt voorgelegd aan **de provinciegouverneur**. Dit kan ook al vóór de installatievergadering. In dat geval zal de gouverneur wel moeten wachten tot de gemeenteraad de akte bevestigt, alvorens hij ze bezorgt aan de Vlaamse Regering.

Enkele documenten moeten meegestuurd worden met de akte van voordracht:

- Een recent uittreksel uit het bevolkingsregister;
- Een recent uittreksel uit het strafregister, model 1 (bewijs van goed zedelijk gedrag);
- Een uittreksel uit de notulen van de gemeenteraadszitting waarop de akte van voordracht werd bevestigd.

De gouverneur voert op basis van deze informatie en op basis van een advies van de procureur-generaal een onderzoek naar de geschiktheid van de aangewezen-burgemeester voor het beoogde mandaat. Dit resulteert vervolgens in een advies aan de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur.

- Zodra de **Vlaamse Regering** de voordrachtakte ontvangt, beschikt zij over een termijn van zestig dagen voor de benoeming van de aangewezen-burgemeester of de mededeling van een beslissing tot weigering van de benoeming. De Vlaamse Regering kan ook steeds om een nieuwe voordracht verzoeken.

Indien de Vlaamse Regering de aangewezen-burgemeester benoemt of indien zij geen beslissing mededeelt binnen de termijn van 60 dagen, is de aangewezen-burgemeester **definitief benoemd** en wordt hij als schepen vervangen (indien hij als schepen werd verkozen).

Voor hij zijn mandaat aanvaardt (en voor hij eventueel vervangen wordt als schepen), legt de burgemeester eerst de eed af bij de provinciegouverneur. Die **eedaflegging** geldt ook als eedaflegging als gemeenteraadslid (tenzij de burgemeester buiten de raad is benoemd). Een burgemeester die de eed na twee oproepingen niet aflegt, wordt geacht zijn mandaat niet te aanvaarden.

- Wordt de **benoeming** van de aangewezen-burgemeester **geweigerd**, dan deelt de Vlaamse regering deze beslissing tot weigering mee aan de betrokkene, aan de gouverneur, aan de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, aan de algemeen directeur van de betrokken gemeente en aan de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De mededeling aan de

aangewezen-burgemeester vermeldt eveneens waar het administratief dossier kan worden geraadpleegd.

De aangewezen-burgemeester beschikt vervolgens over een termijn van dertig dagen vanaf de ontvangst van de mededeling om een **memorie** in te dienen bij de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak spreekt zich uit binnen de negentig dagen na de indiening van deze memorie.

Indien de aangewezen-burgemeester geen memorie indient binnen de termijn van dertig dagen of indien de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de **beslissing tot weigering** bevestigt, wordt deze **definitief**. De gemeenteraad beschikt dan over dertig dagen vanaf de datum waarop de beslissing tot weigering definitief is geworden om door een stemming een nieuwe voordrachtakte te bevestigen. Een voorgedragen kandidaat-burgemeester die niet is benoemd, kan tijdens dezelfde bestuursperiode niet meer opnieuw worden voorgedragen, tenzij op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens.

Indien de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de beslissing van weigering tot benoeming tenietdoet, leidt haar arrest tot de **definitieve benoeming** van de aangewezen-burgemeester en tot zijn vervanging als schepen, indien hij als schepen werd verkozen.

Zie artikel 13bis Nieuwe Gemeentewet (ook voor meer details over de procedure bij de Raad van State); art. 524/1 en 524/2 DLB.

8.1.2. Voeren

De Vlaamse Regering (de minister van Binnenlands Bestuur) beslist over de benoeming tot burgemeester nadat de aangewezen-burgemeester de eed heeft afgelegd in handen van de voorzitter van de gemeenteraad (en de Vlaamse Regering hiervan in kennis is gesteld).

De burgemeester moet de Belgische nationaliteit hebben en moet beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door zijn benoeming bestaat het (weerlegbaar) vermoeden dat hij Nederlands kent.

Na de benoeming van de aangewezen-burgemeester tot burgemeester, legt de betrokkene opnieuw de eed af in handen van de provinciegouverneur.

Wanneer geen burgemeester is benoemd, wijst de gemeenteraad een schepen of een gemeenteraadslid (van Belgische nationaliteit) aan om voorlopig het ambt van burgemeester waar te nemen (o.b.v. de algemene vervangingsregeling van art. 62 DLB, in afwachting van de eedaflegging van de vice-stemmenkampioen op de eerstvolgende gemeenteraadzitting).

Zie artikel 58 en 62 Decreet Lokaal Bestuur.

WAT ALS...

9.2. ... de Vlaamse regering de aangewezen-burgemeester niet benoemt?
(pg. 51)

8.2. Politieraad

8.2.1. Mededeling geldigverklaring verkiezing aan gemeenteraad en aan politieraad

De verkiezing van de politieraad verkrijgt van rechtswege geldigheid na een termijn van dertig dagen of na de beslissing van de bestendige deputatie. De provinciegouverneur deelt deze beslissing mee aan de (voorzitter van de) gemeenteraad en de politieraad.

8.2.2. Eventueel bezwaar tegen verkiezing politieraadsleden

Enkel de kandidaten kunnen een bezwaar indienen tegen de verkiezing. Dit moet, op straffe van verval, schriftelijk bij de bestendige deputatie of het bevoegde rechtscollege worden ingediend binnen 10 dagen volgend op de afkondiging van de verkiezingsuitslag door de burgemeester.

Ongeacht of een bezwaar is ingediend, doet de bestendige deputatie uitspraak over de geldigheid van de verkiezing binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier en herstelt, in voorkomend geval, de bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag begane vergissingen. Indien binnen deze termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

- Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens **geldig** wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), dan worden de verkozen politieraadsleden opgeroepen voor de installatie van de politieraad.
- Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens **geheel of gedeeltelijk ongeldig** wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), zal een nieuwe verkiezing van de politieraad binnen de gemeenteraad moeten plaatsvinden, binnen tien dagen volgend op de dag waarop de vernietiging aan de betrokken gemeenteraad werd meegedeeld. Indien die dag een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot en met de eerstvolgende dag.

Tegen de beslissing van de bestendige deputatie inzake de verkiezing van de politieraad is beroep mogelijk bij de Raad van State, binnen vijftien dagen na de mededeling of kennisgeving van de vernietiging (dit is een wachtermijn). Na vernietiging (bevestiging van de ongeldigverklaring) volgen nieuwe verkiezingen.

Enkel indien een beroep gericht is tegen een vernietiging (geheel of gedeeltelijk ongeldig) van de verkiezingen, zal het beroep bij de Raad van State opschortend zijn ten aanzien van de beslissing van de bestendige deputatie.

Enkel wanneer de vernietiging definitief is, wordt tot een nieuwe verkiezing overgegaan. De verkiezing moet gebeuren binnen 10 dagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop de beslissing tot vernietiging aan de gemeenteraad werd meegedeeld.

De vaststelling is evenwel dat een herververkiezing, op grond van de wettelijke termijnen, moeilijk te organiseren valt in combinatie met de ondergeschikte rechtsregels uit het koninklijk besluit van 20 december 2000. De aanbeveling is om de beroepstermijn van 15 dagen zeker te respecteren, waarna de termijn van maximum 10 dagen wordt verstrekt om de nieuwe verkiezing te organiseren. De bepalingen uit het koninklijk besluit kunnen hier op afgestemd worden. De jurisprudentie leert dat een afwijking is toegestaan, mits het normale verloop van de verkiezing en de stemming er niet door in het gedrang komen. Deze werkwijze kan ook gehanteerd worden bij een gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezing van de politieraad. Er moet slechts een nieuwe verkiezing gebeuren voor het aantal te begeven mandaten waarvoor de verkiezing ongeldig werd verklaard.

Zie artikel 18, 18bis, 18ter, 18quater en 21quater WGP, gewijzigd door de Wet van 21 mei 2018 (art. 7, 8 en 9); Koninklijk Besluit van 8 maart 2007 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep voorzien door de artikelen 18quater en 21ter WGP.

8.2.3. Installatie politieraad

Het mandaat van de verkozenen voor de politieraad start:

- **ten vroegste** op de éénendertigste **dag** na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie;
- en **ten laatste** binnen de dertig **dagen** nadat de verkiezingsuitslag definitief is geworden.

De politieraad kan dus niet geïnstalleerd worden vóór de eenendertigste **dag** nadat de bestendige deputatie de verkiezingsuitslag van **alle gemeenten** die deel uitmaken van dezelfde politiezone ontvangen heeft. Merk nog op dat de oproeping voor de installatievergadering van de nieuwe politieraad hetzij per brief, via een bezorger aan huis, per fax of per elektronische post gebeurt, ten minste 7 werkdagen vóór de dag van de vergadering. Hou er ook rekening mee dat in het geval een verkozene voor de politieraad het ambt niet wil opnemen, daarvan tijdig kennis gegeven moet worden aan de voorzitter van de politieraad en dat de opvolger uiterlijk 7 werkdagen vóór de vergadering uitgenodigd moet worden om op deze vergadering de eed af te leggen (art. 20 en art. 25/1 WGP).

Zie artikel 20, lid 1 WGP

De oproeping van de verkozen leden van de politieraad behoort tot de bevoegdheid van de voorzitter van het politiecollege.

Na de eedaflegging en de installatie van de leden, kan de nieuwe politieraad een volwaardige agenda behandelen. Voor elk agendapunt worden alle stukken die erop betrekking hebben ter inzage gelegd van de leden van de politieraad vanaf het verzenden van de agenda. Het reglement van orde van de oude politieraad bepaalt de plaats waar de leden van de politieraad de stukken kunnen inzien.

8.3. Vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden

Projectvereniging

De deelnemende gemeenten wijzen *in de loop van januari 2025* de nieuwe bestuurders aan. Zij treden aan op 1 februari.

Zie art. 407 Decreet Lokaal Bestuur.

Dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging

Er is geen termijn bepaald waarbinnen de vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten in de algemene vergaderingen van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen moeten worden vervangen. Het is echter vanzelfsprekend dit zo snel mogelijk te doen, aangezien deze vertegenwoordigers gemeenteraadsleden moeten zijn (en mede gelet op onderstaande verplichting).

Binnen de eerste drie maanden van 2025 wordt een algemene vergadering bijeengeroepen die tot een algehele vervanging van de raad van bestuur overgaat. Dit gebeurt op basis van voordrachten van de deelnemende gemeenten.

Zie art. 432 en 445 Decreet Lokaal Bestuur.

8.4. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-verenigingen en -vennootschappen

Wanneer op de installatievergadering nog geen OCMW-raadsleden aangeduid werden in de organen van de OCMW-verenigingen en -vennootschappen, dan moet dat nog gebeuren (uiteraard voor zover het OCMW hierin deelneemt).

8.5. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de woonmaatschappij

Via een aangetekend schrijven aan de woonmaatschappij kan de gemeente of het OCMW verzoeken om het mandaat van de huidige vertegenwoordiger van de gemeente of het OCMW in het bestuursorgaan van de woonmaatschappij te beëindigen. Tegelijk draagt de gemeente of het OCMW dan een nieuwe kandidaat-bestuurder voor aan de woonmaatschappij. Gelet op het gevraagde genderevenwicht draagt de gemeente of het OCMW best twee kandidaat-bestuurders voor, waarbij ze een voorkeur aangeeft voor één van de twee kandidaten, zodat de algemene vergadering haar keuzerecht inzake benoeming

kan uitoefenen. De leden van het bestuursorgaan worden benoemd voor ten hoogste zes jaar. De hernieuwing van de bestuursmandaten van de woonmaatschappij wordt zo gekoppeld aan de lokale verkiezingen.

Het bestuursorgaan van de woonmaatschappij bestaat uit hoogstens vijftien leden, waarvan ten hoogste twee derden van hetzelfde geslacht. Het bestuursorgaan is zodanig samengesteld dat er voldoende expertise aanwezig is voor de verschillende activiteiten van de woonmaatschappij, alsook een voldoende diversiteit in competenties en achtergrond. Bestuurders die hun mandaat vervullen als vertegenwoordiger van een gemeente of een OCMW, worden gekozen uit de kandidaten die door de gemeente of het OCMW worden voorgedragen.

Als aandeelhouder van de woonmaatschappij maakt de gemeente en/of het OCMW deel uit van de algemene vergadering van de woonmaatschappij. De gemeente en/of het OCMW stelt voor elke algemene vergadering een afgevaardigde/vertegenwoordiger voor aan. Ze kan die ook aanduiden voor de volledige legislatuur. De leden van de algemene vergadering benoemen de bestuurders van de woonmaatschappij.

8.6. Andere beslissingen

Huishoudelijk reglement

Het bestaande huishoudelijk reglement moet ten minste worden bevestigd of de organen moeten een nieuw reglement aannemen. Sowieso moet het reglement worden aangepast aan het Decreet Lokaal Bestuur. Het gaat om reglementen voor:

- de gemeenteraad (modelreglement VVSG is beschikbaar)
- de OCMW-raad (modelreglement VVSG is beschikbaar)
- het college van burgemeester en schepenen
- het vast bureau
- de politieraad (reglement van orde - goed te keuren op de installatie van de politieraad – modelreglement VVSG is beschikbaar)

Zie artikel 38, 54, 74 en 83 Decreet Lokaal Bestuur.

Deontologische code

De bestaande deontologische code voor mandatarissen blijft gelden, maar het is zeker nuttig om met de nieuwe mandatarissen de code te overlopen of hun deze minstens te bezorgen.

Deze organen moeten een deontologische code vaststellen:

- de gemeenteraad (geüpdatete model code VVSG is beschikbaar bij de start van de legislatuur)
- de OCMW-raad (geüpdatete model code VVSG is beschikbaar bij de start van de legislatuur)

Kunnen een aanvullend model vaststellen (ten minste dezelfde code als die van de raad):

- het college van burgemeester en schepenen

- het vast bureau

Dit is niet vereist voor de politieraad (eventueel goed te keuren op de installatie van de politieraad).

Zie artikel 39, 55, 74 en 83 Decreet Lokaal Bestuur

Overlegcomité

In de zes randgemeenten en Voeren wordt een overlegcomité opgericht, samengesteld uit een delegatie van de OCMW-raad (incl. minstens de OCMW-voorzitter) en een delegatie van de gemeenteraad (incl. de burgemeester of een schepen die hij heeft aangewezen). Elke raad moet afzonderlijk beslissen over de samenstelling van zijn delegatie.

Aangezien het overlegcomité minstens om de drie maanden moet samenkomen, kan de beslissing over de samenstelling ervan dus het best niet al te lang worden uitgesteld.

Zie artikel 538/1 Decreet Lokaal Bestuur.

Gemeenteraadscommissie voor ombudsman of -vrouw

De gemeente die een ombudsman of -vrouw heeft, moet ook een bijzondere gemeenteraadscommissie hebben voor de evaluatie van deze persoon.

Zie artikel 194 Decreet Lokaal Bestuur.

Afsprakennota

De algemeen directeur sluit, mede namens het managementteam, opnieuw een afsprakennota met het college van burgemeester en schepenen, met de burgemeester, met het vast bureau en met de voorzitter van het vast bureau over de wijze waarop de algemeen directeur en de overige leden van het managementteam met het college van burgemeester en schepenen, de burgemeester, het vast bureau en de voorzitter van het vast bureau samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie. ([modelreglement VVSG is beschikbaar](#))

Zie artikel 171, §2 Decreet Lokaal Bestuur.

Evaluatieverslag gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, welzijnsvereniging en autonome verzorgingsinstellingen

Deze instellingen leggen *in de loop van het eerste jaar* na de volledige vernieuwing van de gemeenteraden (dus 2025) een evaluatieverslag voor aan de gemeente- of OCMW-raad. Voor de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen gaat het over de uitvoering van de beheers- of samenwerkingsovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan. Dat verslag omvat ook een evaluatie van de verzelfstandiging, waarover de gemeenteraad zich binnen drie maanden uitspreekt.

Het is zeker de moeite om de bevindingen uit het evaluatieverslag te gebruiken bij de samenstelling van de nieuwe bestuursorganen.

Zie artikel 227, 492 en 500 Decreet Lokaal Bestuur.

Beheersovereenkomst tussen gemeente en het autonoom gemeentebedrijf

De beheersovereenkomst tussen de gemeente en het autonoom gemeentebedrijf eindigt in principe uiterlijk zes maanden na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad. Als bij het verstrijken van de beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd. Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een jaar na de verlenging, kan de gemeenteraad na overleg met het autonoom gemeentebedrijf voorlopige regels vaststellen voor de aangelegenheden, vermeld in de beheersovereenkomst. Die voorlopige regels zullen als beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Zie artikel 234 Decreet Lokaal Bestuur.

Raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf

Na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad wordt tot de volledige vernieuwing van de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf overgegaan. In dat geval blijven de leden van de raad van bestuur in functie tot de nieuwe gemeenteraad hen vervangt. Daarnaast is het ook mogelijk dat de volledige gemeenteraad de rol van raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf opneemt.

Zie artikel 235 Decreet Lokaal Bestuur.

Het gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

Alle aanwijzingen en voordrachten van de vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de algemene vergadering en de raad van bestuur van het extern verzelfstandigd agentschap worden herroepen door de volledige vernieuwing van de gemeenteraad. De vertegenwoordigers blijven in functie tot hun vervangers zijn aangewezen of benoemd.

Zie art. 246 Decreet Lokaal Bestuur.

Klachtenreglement

Zowel de gemeenteraad als de OCMW-raad moet een klachtenreglement hebben. Het bestaande reglement kan blijven bestaan. Het Decreet Lokaal Bestuur legt aan de algemeen directeur wel de verplichting op om jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren over de tegen de gemeente ingediende klachten. Hetzelfde doet de algemeen directeur aan de OCMW-raad over de tegen het OCMW ingediende klachten.

Zie art. 302 en 303 Decreet Lokaal Bestuur.

Inspraakreglement

Het bestaande reglement kan blijven bestaan. Mogelijk worden adviesraden opnieuw samengesteld, maar dat hangt van de lokale afspraken af.

Zie art. 304, § 5 Decreet Lokaal Bestuur.

Wijkbudgetten

Heeft het college van burgemeester en schepenen (onder de voorwaarden door de gemeenteraad vastgesteld) het beheer van budgetten voor de realisatie van bepaalde acties of projecten toevertrouwd aan wijkcomités en burgerinitiatieven, dan vervalt het beheer zes maanden na de algehele vernieuwing van de gemeenteraad.

Zie art. 304, § 6 Decreet Lokaal Bestuur.

9. Wat als...?

9.1. ... de voordrachtakte voor de kandidaat-burgemeester pas na de installatievergadering wordt voorgelegd? (Zes randgemeenten)

Een akte van voordracht die na de installatievergadering van de gemeenteraad wordt voorgelegd, is alleen ontvankelijk als ze is ondertekend:

- door meer dan de helft van de *gemeenteraadsleden*;
- EN door de meerderheid van de *gemeenteraadsleden* die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester zijn verkozen.

9.2. ... de Vlaamse Regering de aangewezen-burgemeester niet benoemt? (Voeren)

De beslissing van de Vlaamse Regering tot niet-benoeming van de burgemeester en de weigering tot eedaflegging als aangewezen-burgemeester of als burgemeester hebben tot gevolg dat de betrokkene tijdens dezelfde bestuursperiode niet meer benoemd kan worden als burgemeester.

Het mandaat van (aangewezen-)burgemeester gaat dan naar de vice-stemmenkampioen van dezelfde fractie als de niet-benoemde kandidaat (= de grootste fractie van de coalitie).

Zie artikel 58 Decreet Lokaal Bestuur.

9.3. ... er een burgemeester buiten de raad moet worden benoemd? (Zes randgemeenten)

Wordt er onder de raadsleden geen burgemeester gevonden, dan kan er een burgemeester worden benoemd die geen gemeenteraadslid is. Het moet dan wel een gemeenteraadskiezer zijn die minstens vijfentwintig jaar oud is.

De burgemeester die buiten de gemeenteraad is benoemd, is aanwezig op de vergaderingen van de gemeenteraad. Hij beschikt in de gemeenteraad enkel over een raadgevende stem. In het college van burgemeester en schepenen is die burgemeester wel volwaardig lid.

In Voeren kan er geen burgemeester buiten de raad meer worden benoemd, wat de regeling in art. 13, tweede lid van de Nieuwe Gemeentewet overbodig maakt.

Zie artikel 524/1, §3 Decreet Lokaal Bestuur.

9.4. ... er een bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen werd ingediend?

Is er bezwaar tegen de verkiezingen aangetekend, dan kan de gemeenteraad pas geïnstalleerd worden nadat het bezwaar afgehandeld is. In het beste geval kan de installatie nog in de eerste week van december plaatsvinden. In het slechtste geval moeten de kiezers opnieuw naar de stembus.

Is er net voor het verstrijken van de bezwaartermijn nog een bezwaar, dan kan de installatievergadering misschien niet doorgaan in de eerste week van december. De bezwaartermijn is veertig dagen, te rekenen vanaf de dag van de ondertekening van het PV van de verkiezingen. Dateert het PV van zondag 13 oktober dan loopt de bezwaartermijn tot en met vrijdag 22 november. Werd het PV maandag 14 oktober opgemaakt, dan loopt de termijn tot en met maandag 24 november (omdat de termijn niet op een zondag kan eindigen).

Mogelijke scenario's:

A. De verkiezingen worden door de Raad voor verkiezingsbetwistingen, zonder zetelwijziging, toch geldig verklaard

De nieuw verkozen raadsleden worden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen vijftien dagen** na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is (maar ten vroegste vanaf 2 december). Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang (dus eerst de burgemeester, dan de eerste schepenen enz.).

Een eventueel beroep bij de Raad van State werkt niet schorsend, d.w.z. dat de installatie kan doorgaan.

B. De verkiezingen worden door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen ongeldig verklaard

Is er geen beroep ingesteld bij de Raad van State, dan ligt de weg open om een nieuwe verkiezing (buitengewone verkiezing) te organiseren.

Werd er wel beroep ingesteld bij de Raad van State, dan werkt dat schorsend en de installatievergadering wordt sowieso uitgesteld tot na de uitspraak. Dit beroep moet binnen de acht dagen, na kennisgeving van de uitspraak door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, worden ingesteld.

B.1. De Raad van State verklaart de verkiezing toch geldig

De verkozenen worden **binnen vijftien dagen** na de geldigverklaring bijeengeroepen

B.2. De Raad van State vernietigt de verkiezing

Er is een nieuwe gemeenteraadsverkiezing nodig. De na deze tweede gemeenteraadsverkiezing verkozen raadsleden worden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen vijftien dagen** na de dag waarop de uitslag van de nieuwe verkiezing definitief is. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

C. Er is een zetelwijziging

De Raad voor de Verkiezingsbetwistingen kan ambtshalve of na een bezwaar de zetelverdeling wijzigen. Een beroep tegen dergelijke beslissing bij de Raad van State is opschortend. Wanneer de Raad van State zich niet tijdig over het beroep kan uitspreken, kan de installatie van de gemeenteraad begin december niet van rechtswege plaatsvinden.

Binnen de vijftien dagen nadat de zetelverdeling definitief is, worden de verkozenen bijeengeroepen door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

Zie artikel 6, §1 Decreet Lokaal Bestuur; artikel 28 Decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

9.5. ... er geen (ontvankelijke) voordracht is voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad?

Als er geen (ontvankelijke) akte van voordracht is voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad, kiest de gemeenteraad binnen de veertien dagen een voorzitter. Dit gebeurt ook op basis van een akte van voordracht maar met een enkele meerderheid en met een echte verkiezing in plaats van een eenvoudige verkozenverklaring.

Een ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;
- 2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering oplegt (**gew**);
- 3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk raadslid kan slechts één akte van voordracht ondertekenen;
- 4° ze is uiterlijk *drie dagen voor de eerstvolgende vergadering* van de gemeenteraad na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

De akte van voordracht kan ook een einddatum bevatten. In dat geval kan/kunnen ook één of meer opvolger(s) vermeld worden.

De raadsvoorzitter gaat na of de akte(n) van voordracht aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet (voldoen).

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- een kandidaat behaalt de volstrekte meerderheid van de stemmen: deze persoon is verkozen;
- geen enkele kandidaat krijgt een volstrekte meerderheid van de stemmen. Waren er meerdere kandidaten, dan vindt een tweede stemronde plaats waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen behaalden. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is

de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.

Zie artikel 7, §4 Decreet Lokaal Bestuur.

9.6. ... bij de verkiezing van de OCMW-raadsleden onregelmatigheden werden vastgesteld?

De regels van de gemeentekieswet (art. 74 tot 77) die het beroep regelen betreffende verkiezing van de gemeenteraad blijven van toepassing op de geschillen over de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn en de vast bureaus van de OCMW's van de betrokken gemeenten.

Gaat het om een geschil over de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn of het vast bureau van het OCMW van Voeren, dan worden de bevoegdheden van de bestendige deputatie van de provincieraad uitgeoefend door het college van provinciegouverneurs.

Zie artikel 18bis OCMW-wet.

9.7. ...u het écht niet meer weet?

Indien u in het bovenstaande, in de regelgeving en op de websites van het Agentschap Binnenlands Bestuur en de VVSG écht geen antwoord meer vindt op uw vraag/vragen, dan kan u steeds de VVSG contacteren via info@vvsq.be of telefonisch via 02/211.55.45 (David Vanholsbeeck). Succes!